ИШОНЧ

Шу Ватан Ўзбекистон барчамизники!

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

• 4 июнь 1996 йил, сешанба • № 44 (291)

ЎЗБЕКИСТОН—РУМИНИЯ: ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Бугун Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов расмий ташриф билан Руминияга боради.

Узбекистон мустақилликка эришгач, ўзбек-румин муносабатлари ривожида янги босқич бошланди. 1991 йилнинг декабрида Руминия мамлакатимиз мустақиллигини тан олди. 1995 йилнинг октябрида эса икки ўлка ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилди.

Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири бошчилигидаги мамлакатимиз ҳукумати делегациясининг 1995 йил декабрь ойидаги Руминияга сафари икки ўлканинг бир-бирига яқинлашувида муҳим қадам бўлди. Мазкур делегациянинг асосий мақсади ҳамкорлик истиқболларини белгилаш ва унинг ҳуқуқий асосини вужудга келтириш эди. Руминия Президенти И.Илиеску ҳамда бош вазир Н.Векерою, парламент ҳар икки палатасининг вакиллари билан учрашув асносида сиёсат, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда икки томонлама ҳамкорликни ривожлантиришнинг истиқболлари муҳокама қилинди.

Узбек-румин муносабатларининг ривожланиши ҳар икки томоннинг ўзаро манфаатли ҳамкорликни фаол равнақ топтиришга интилиш билан характерланади. Чунки бу ҳамкорлик ҳануз айни тикланиш босқичида бўлиб, уни ташкилий-ҳуқуқий ва сиёсий-иқтисодий мазмун билан бойитиш керак бўлади.

Шуни ҳам қайд қилиш жоизки, мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий шерикчиликка 1994 йилнинг февралида Руминия савдо вазирлиги давлат секретари Михай Бериндениnг Ўзбекистонга расмий ташрифи асос солган эди. Унинг бу ерга келиши иқтисодиёт ва банк соҳасида муносабатларни ривожлантириш имкониятларини ўрганишга йўл очиб берди. Ўшанда савдо иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланган эди. Бу битим 1994 йилнинг майидан кучга кирди.

Ҳозир эса икки мамлакат ўртасида «Хорижий инвестицияларни ҳимоя қилиш ва рағбатлантириш», «Икки бор солиқ солмаслик тўғрисида», «Ҳаво йўллари ҳақида»,«Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида», «Илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисида» ҳукуматлараро битимлар имзоланишга тайёрлаб қўйилди.

Савдо иқтисодий ҳамкорлик соҳасида ўзбек ва румин ишбилармонларининг ҳаракатларини уйғунлаштириш учун идоралараро кенгаш тузиш мўлжалланмоқда. Ҳозирги пайтда Узбекистон билан Руминия ўртасида мол айирбошлаш ҳажми унча катта эмас. Шунга қарамай унинг ўсиши сезила бошлади. Агар 1994 йилда унинг ялпи ҳажми 4 миллион 724 минг долларни ташкил этган бўлса, бугунга келиб у икки баравардан зиёд ўсди.

Ҳозирги пайтда Узбекистон Руминияга пахта толаси, калава ип, момиқ етказиб бермоқда, туристик бизнес соҳасида ҳамкорлик қилмоқда. Ўз навбатида бу мамлакатдан дори-дармонлар, енгил саноат учун асбоб-ускуналар, махсус хизмат автомобиллари, ип-газламалар, трикотаж, озиқ-овқат маҳсулотлари сотиб олинмоқда.

Ҳозирги республикамизда учта қўшма корхона—мебель тайёрлайдиган «Аҳмад Яссавий», илмий-ишлаб чиқариш ва савдо-молия фаолияти билан шуғулланадиган «Спрингтайм» ва тиббиётга оид ҳамда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган «Саломат» корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Руминия томони Узбекистонга пойабзал, тўқимачилик маҳсулотлари, вагонлар, енгил автомобиллар, пармалаш ускуналари экспорт қилиш, нефть-газ қазиб олиш, машинасозлик, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш ниятидадир. Ўзбекистон Республикаси билан иқтисодий ҳамкорлик қилишга «Романэкспорт», «Автодачия»,«Машинаэкспортимпорт»,«Технофорест-экспорт-импорт» фирмалари айниқса катта қизиқиш билдирмоқдалар.

Икки ўлка ўртасидаги ҳамкорлик соҳасида тиббий дори-дармонлар, енгил саноат моллари ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш бўйича қўшма корхоналар ташкил этиш: Руминияга пахта толаси ва калава ип етказиб бериш, мебель тайёрлайдиган қўшма корхоналар қуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Истиқболда эса румин мутахассисларини нефть ва газ конларини қуриш лойиҳаларига жалб қилиш, Ўзбекистоннинг нефть ва пахта маҳсулотларини қайта ишловчи ҳамда бошқа тармоқлари маҳсулотларини Европа бозорига олиб чиқиш бўйича қўшма корхоналар вужудга келтириш мўлжалланмоқда.

Ўзбек-румин иқтисодий муносабатларининг мустаҳкамланишида ҳар икки мамлакат пойтахтларида очилиш мўлжалланаётган Ўзбекистон ва Руминия савдо-сотиқ ваколатхоналари муҳим қадам бўлади. Мазкур ваколатхоналар руминия савдо вазирлиги ва Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ўртасида маҳкам алоқалар боғлаш имконини беради. Шубҳасиз Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Руминияга бугун бошланадиган расмий сафари мамлакатларимиз ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорлик учун янги истиқболлар очиб беради.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ МАМЛАКАТЛАРИДА

Санкт-Петербургда губернаторликка сайловларнинг иккинчи босқичи ҳам якунланди. Сайловчиларнинг 43 фоизга яқини овоз берган. Сайловлар тўғрисидаги шаҳар қонунида сайловларга келувчилар миқдори белгиланмаган. Шунинг учун иккинчи босқич ҳам тан олинади. Биринчи босқичда 14 номзод орасида ҳозирги шаҳар мэри Анатолий Собчак (29 фоиз) ва унинг биринчи муовини Владимир Яковлев (22 фоиз)лар энг кўп овоз олишга муваффақ бўлишганди.

ИТАР-ТАСС хабарига кўра, Санкт-Петербург губернаторлигига ҳар икки номзод ҳам 16 июнда бўладиган Президентлик сайловларида Борис Ельцин номзодини қўллаб-қувватлашларини айтишган.

****

1 июндан бошлаб кучга кирган тинчлик ҳақидаги битимга қарамай, Чеченистонда отишмалар бутунлай тўхтагани йўқ. ИТАР-ТАСС хабар қилишича, Грознийнинг эски саноат районида мина портлашидан 4 киши ҳалок бўлган. Шу агентлик гувоҳлик беришича, сўнгги кеча-кундузда Россия қўшинлари позицияси 12 марта ўққа тутилган.

Чеченистон Ичкерия республикаси ахборот вазири М.Удуговнинг Би-Би-Сига маълум қилишича, Россия артиллерияси ва вертолетлари Нажайюрт районининг қатор қишлоқларини ўққа тутганлар. М.Удугов Россияни вазиятни назорат қила олмаганликда айблади. Ўз навбатида Россия Президенти матбуот котиби Медведев З.Яндарбиев Чеченистон жангарилари барча отрядларини назорат қилишни уддаламаяпти, дея баёнот берди. Бинобарин, деди Медведев Россия қўшинлари тегишли жавоб бериш ҳуқуқини ўзларида сақлаб қоладилар.

М.Удугов Махачқальадаги музокаралар вақтида ўтказмаганини маълум қилиб, Россия миллий хавфсизлик ишлари бўйича вазири Ичкерия Президенти З.Яндарбиевга музокараларни Ингушистон пойтахти Назранда 4 июнда давом эттиришни таклиф қилганини билдирди.

Чеченистон мухолифчилари вакили республикада 16 июнга белгиланган парламент сайловларига ўз муносабатини билдирган. Унинг фикрича, шу куни сайловни ўтказишга уриниш Чеченистоннинг бутун ҳудуди бўйлаб ҳаракатларнинг қайтадан тикланишини билдирган бўларди. Интерфакс саволларига жавоб бериб, ахборот вазири М.Удугов Москва билан Грозний ўртасидаги шартномани изоҳлар экан, шу заҳоти Д.Завгаев томонидан имзоланган ҳеч қандай шартнома чечен халқи томонидан эътироф этилмайди, деб таъкидлади.

****

Россия Президенти Б.Ельцин Украина Президенти Л.Кучманинг мамлакатда жойлашган барча ядровий қуролларнинг олиб чиқиб кетилиши ҳақидаги баёнотини қўллаб-қувватлади. Л.Кучманинг айтишича, совет давридан қолган барча стратегик ядровий қуроллар йўқ қилиниш учун Россияга жўнатиб юборилган. Б.Ельцин, ушбу тадбир Россия билан Украинанинг яқин ҳамкорлиги туфайли амалга ошди, деб айтди. Шу билан бирга у мазкур масалани ҳал этишда қатнашган томонларнинг ҳаммасига миннатдорчилик билдирди. АҚШ Президенти Билл Клинтон ҳам Украина Президентининг азму қарорини қўллаб-қувватлаганини изҳор этди.

****

Якшанба куни Норильскда қарийб 3 минг киши қатнашган митинг бўлиб ўтди. ИТАР-ТАСС хабарига кўра тўпланганлар Норильск саноат райони теварагида юзага келган вазиятни аниқлашни талаб қилиб, Президент ва ҳукуматга мурожаатнома қабул этдилар. Митингчилар Федерал ҳукуматдан озиқ-овқатлар ва товарларни келгуси қишгача тўлиқ етказиб беришни талаб қилмоқдалар. «Норильск никел» комбинатининг 10 минг кишилик ишчилар жамоаси ҳам юқоридагига ўхшаш талаблар билан чиқди. Улар шанба куни эълон қилган иш ташлаш 5 июнгача давом этади. Шу куни «Россия никели» концерни раҳбарлари бу ерга келишлари керак. Шундан кейингина иш ташловчилар ўз ҳаракат режаларини аниқ белгилаб олишмоқчи.

****

Тожикистонда юз берган табиий офатлар - тошқин, селлар натижасида жуда катта зарар кўрилган. Ҳукумат хабарига кўра, 6 киши ҳалок бўлган. Би-Би-Си мухбирининг эътироф этишича, тошқин, сел, кўчкинлардан иборат бу даражадаги табиий офатни Тожикистон илгари бошдан кечирмаганди. 12,5 мингта яқин турар-жой бинолари қисман ёки батамом вайрон бўлган. 1.5 мингдан ортиқ киши бошпанасиз қолган. 315 километрлик йўллар, 40 дан ортиқ кўприклар жиддий шикастланган.

Мутахассислар фикрича, табиий офатдан кўрилган зарар 30 миллион АҚШ долларига тенг деб тахмин қилинмоқда. Бироқ, офатнинг ҳақиқий кўламини ҳукумат ҳам аниқ айта олмайди. Чунки, энг кўп сел хавфи мавжуд бўлган Тожикистоннинг шарқий ярмидаги тоғлик туманларда юзага келган ҳарбий-сиёсий вазият туфайли жойларда зарар миқёсларини аниқлаб бўлмайди. Табиий офат билан бир вақтда инсонларнинг вайронлик келтирувчи ҳаракатлари ҳам тўхтамаяпти. Тагил-дара районининг Каптар-гузар қишлоғида, жумладан, қаттиқ жанглар давом этган...

ХОРИЖДА

Исроилда бўлиб ўтган умумхалқ сайловларида «Ликуд» блоки раҳбари Б.Натаняху ғолиб чиқди. Исроилнинг ҳукуматни тарк этаётган Бош вазири Ш.Перес баёнот бериб, сайловларда ғолиб чиққан Б.Натаняху Бош вазир лавозимига ўтирмагунча Хеврондан қўшинларни олиб чиқиб кетмаслигини айтган. Бироқ, Вазирлар маҳкамасининг баёнотида фаластинликлар билан келишувларга асосан июнь ойининг ўрталарида қўшинлар жойлашуви қайта кўриб чиқилиши керак.

Илгари қўшинлар олиб чиқиб кетилишини тўхтатиб туриш ҳақида гапириб келган Б.Натаняху эндиликда битимни бажариши ёки Я. Арафат билан муносабатларда инқироз хавфи нақ кўриниб турган таваккалчиликка бориш масаласини ҳал этиши керак. Фаластин ҳукумати тинч музокараларни давом эттириш учун эришилган битимларга риоя этилиши зарурлигини таъкидламоқда.

****

Миср Президенти Х.Муборак ва АҚШ Президенти Б.Клинтон Яқин Шарқдаги тинч жараёнларни асраб қолиш мақсадида Исроилнинг янги Бош вазири билан яқинлашиш усулларини танлашда эҳтиёткорликни афзал кўрмоқдалар.

Б.Натаняху илгариги битимларга унчалик қўшилмаганига қарамай, ҳозирдаёқ унинг асосий тамойили - фаластинликлар билан тинчликда яшаш мақсадидан бош тортмоқчи эмаслигини айтди. Сайловларда ғолиб чиққанлиги эълон қилиниши билан у Я.Арафат билан суҳбатлашишдан бош тортган бўлса-да, унинг масъул ёрдамчиларидан бири юқори мартабали Фаластин сиёсат арбоби Маҳмуд Аббосга қўнғироқ қилиб, тинч музокаралар давом эттирилади деб айтган.

Журналистлар билан мулоқотда қирол Ҳусайн, Исроилнинг янги Бош вазири Иордания томонига ҳар томонлама тинчлик жараёнларини чуқурлаштиришга ҳаракат қилишга ваъда берганлигини маълум қилди. Ҳозирги вақтда Иордания Исроил Бош вазири Б.Натаняху билан бевосита мулоқотда бўла оладиган ягона араб давлатидир. Февралнинг иккинчи ўн кунлигида Исроилда муддатидан олдин умумхалқ сайловлари ўтказилиши эълон қилинганидан кейин Б.Натаняху Иорданияга ташриф буюриб, шаҳзода Ҳасан ва бошқа юксак мартабали кишилар билан учрашганди.

****

Чехиядаги умумхалқ сайловлари бўйича расмий маълумотларга қараганда ҳукмрон ўнг марказчи коалиция ғолиб чиққан. Икки кунлик сайловларнинг Марказий сайлов комиссияси матбуотда эълон қилган натижалари Вацлав Клаус бошчилигидаги уч партиядан иборат ўнг марказчи коалиция мутлақ кўпчиликни ташкил этиш учун икки овоз кам олганлигини кўрсатди. В.Клауснинг ўзи тегишли бўлган демократик партия қарийб 30 фоиз ўрнига эга бўлган. Шунинг учун ҳам у ҳукуматни шакллантириш учун яна шериклар қидириши керак бўлади.

Бу партиянинг бош рақиби Милош Земан раҳбарлигидаги сўл қарашдаги социал демократик партия ўз мавқеини анча мустаҳкамлаб олган. У 26 фоиздан сал кўпроқ овозга эга бўлган.

****

Инсон ҳуқуқлари бузилаётгани ва Дейтон тинчлик битимларини бажаришда содир бўлаётган қийинчиликларга қарамай, Боснияда сайловлар аввал белгиланганидек сентябрь ойида бўлиб ўтиши керак. АҚШ давлат котиби У. Кристофер Женевада бўлиб ўтган Сербия, Босния ва Хорватия Президентлари билан учрашувдан кейин ўша заҳотиёқ шундай баёнот берди. У.Кристофер, ҳарбий жиноятлар содир этганликда айбланаётган Босния сербларининг раҳбари Р.Каражичнинг ҳокимиятдан четлаштирилишига эришиш йўлида курашни давом эттиришини таъкидлади.

****

«Ҳизби Исломий» Афғонистон фракцияси ҳарбий қанотининг вакили унинг ихтиёридаги 3 мингга яқин аскарлар Президент Раббоний томонида туриб жанг қилаётганини маълум қилди. Франс-пресс агентлиги билан мулоқотда ўша вакил шунингдек, яқин орада ҳукуматни қўллаб қувватлаш учун яна 10 минг кишилик ҳарбий гуруҳлар Кобилга кириб келади, деган. Икки ҳафтача муқаддам «Ҳизби Исломий» фракцияси раҳбари Ҳикматёр Афғонистон ҳукумати билан иттифоқ ҳақида битимни имзолаганди.

Жаҳон матбуот агентликлари материаллари асосида.

КАСАБА УЮШМАЛАР САЛНОМАСИ

Ҳадемай Ўзбекистон мустақилликка эришганига беш йил тўлади. Ўтган шу қисқа муддат ичида ўлкамизда улкан ўзгаришлар содир бўлди. Иқтисодий-ижтимоий ислоҳотлар сезиларли самаралар бермоқда.

Бу ўзгаришларда касаба уюшмаларининг роли катта бўлмоқда. Мустақиллик туфайли касаба уюшмалар фаолиятида ҳам кескин ўзгаришлар юз берди. Унинг ҳаракат доираси кенгайиб, хўжаликларнинг ижтимоий ҳаётида фаол қатнаша бошлади. Аҳолининг ижтимоий муҳофазасига эътибор кучайди.

Меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилишда касаба уюшмалар анча мустақил, дадил ва собитқадам йўл тута бошладилар. Халқаро ташкилотлар, касаба уюшмалар билан алоқалар йўлга қўйилди. Ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг самаралари яққол кўзга ташлана бошлади.

Бу борада қилинган ишлар ва эришилган ютуқлар касаба уюшмалар салномасида акс этадиган бўлди. Узбекистон КУФК раёсати республикамизнинг мустақиллигининг беш йиллигига бағишлаб китоб чиқаришга қарор қилди. «Ўзбекистон тарихи» деб аталадиган бу монография иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишда касаба уюшмаларининг роли ҳақида ҳикоя қилади.

Замон МИРЗО.

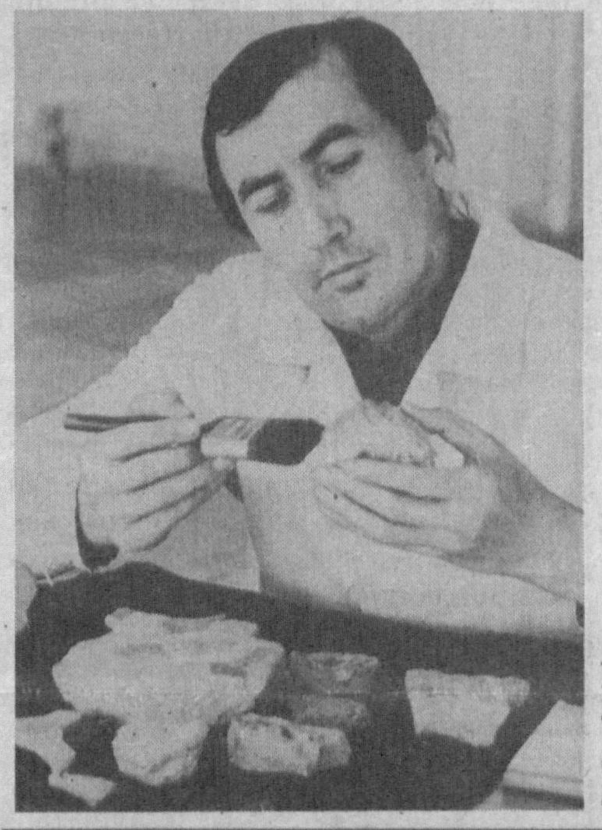

Марказий Осиёда энг йирик ҳисобланган Узбекистон Фанлар Академиясининг археология институти ходимлари Темур ва темурийлар даврини ўрганиш бўйича жуда катта ишларни амалга оширмоқда. Институт археологлари томонидан топилаётган тарихий ашёлар таъмирланиб, кўргазмалар орқали намойиш қилинмоқда.

Суратларда: ёш археолог Абдусобир Райимқулов иш устида; иститутнинг кўргазмалар зали.

Ахборотлар

МИСРДА МАЛАКА ОШИРАДИЛАР

Банк тизими, божхона хизмати ва компьютер техникаси мутахассисларининг навбатдаги гуруҳи Тошкентдан Қоҳирага учиб кетди. Улар Миср Араб Республикаси ташқи ишлар ҳузуридаги техникавий ҳамкорлик фонди йўли билан қисқа муддатли ўқишда бўлиб қайтадилар. Мамлакатимиз вакиллари уч ҳафта мобайнида ушбу тармоқларда мисрлик ҳамкасблари тажрибаси ва ютуқлари билан танишадилар, уларга Ўзбекистон ютуқлари ҳақида гапириб берадилар.

МДҲ мамлакатлари билан техникавий ҳамкорлик фонди Миср президенти Х.Муборак фармойиши билан 1992 йили МАР Ташқи ишлар вазирлиги ҳузурида тузилган эди. Фонднинг вазифаси МДҲ мамлакатларига молиявий ва техникавий ёрдам кўрсатиш, таҳсил учун махсус курслар ташкил этиш, дипломатия, иқтисодиёт, банк тизими, тиббиёт, нефтни қайта ишлаш, электраштириш, денгиз транспорти, илмий-тадқиқот, фуқаролик ҳуқуқи, паспорт режими, журналистика, терроризм ва гиёҳвандлик бизнесига қарши кураш соҳаларида амалий ҳамкорлик қилиш ва кадрлар тайёрлашдан иборат. Мисрдаги мазкур фонднинг турли курсларида Узбекистон Республикаси халқ хўжалигининг турли соҳаларидан 100 дан зиёд мутахассис малака оширишди.

«ЖАҲОН»
ахборот агентлиги.

ҲУҚУҚ ДАВЛАТ ТАЯНЧИ

Мустақил юртимиз фуқароларининг давлат ҳуқуқларини ҳимоя қилишда уларнинг ҳуқуқ масалалари билан яқиндан таништиришда қатор ҳал этилмаган муаммолар турибди. Яқинда шу масала бўйича Тошкент давлат ҳуқуқшунослик институти республика илмий-таълим методика марказининг давлат ва ҳуқуқ асослари гуруҳлари кенгаши аъзоларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни кенгаш раиси ҳуқуқшунослик фанлари доктори, ҳуқуқшунослик институти проректори Жўрабой Тошқулов очди. Давлат ҳуқуқ муаммолари бўйича, умумтаълим ўрта мактабларида давлат ва ҳуқуқ асослари фанини ўқитилиши ҳақида илмий-методик марказнинг етакчи мутахассиси Ҳосият Узоқова маълумот берди.

Йиғилишда қайд этилган муаммоларни ечиш, илмий-методик марказ олдига вазифа қилиб қўйилди. Жумладан, республика мактабларидаги энг тажрибали ҳуқуқшунос ўқитувчиларнинг тажрибаларини оммалаштириш, ноанъанавий дарс усулларидан фойдаланиш, ҳуқуқ тўгаракларини ташкил этиш, мактабларга ҳуқуқ фанига керакли кўргазма қуроллари, ўқув фильмлари ишлаб бериш, дарсликлар тайёрлаш масалалари кўриб чиқилди.

Б.СУЛТОНОВ

БИРЖА ЯНГИЛИКЛАРИ

Республика агросаноат биржасида бўлиб ўтган «Ким ошди» савдосида мол ва хомашёларнинг тури 983 хилдан ошиб кетди, уларнинг умумий қиймати 2 миллиард 435 миллион сўмни ташкил этди. Савдода 1 килоси 21 сўмдан картошка таклиф этилди. Яна олма, беҳи ва бошқа турдаги мева - сабзавотлардан қайта ишлаб чиқарилган маҳсулот турларини кўплиги диққатимизни жалб этди. Таклифнинг эҳтиёждан ортганлиги сабабли аккумулятор, ҳамда автошиналарнинг нархлари қатор савдолар мобайнида бир меъёрда сақланиб турибди. Шунингдек, кальций гарбитининг тоннаси 65 минг сўмдан 52 минг сўмга 1 метр куб ёғоч ҳам 11 минг сўмдан 7 минг сўмга тушиб қолди. Цементнинг 1 килоси 2-2,5 сўм даражасида баҳоланди. Ёзув қоғозининг 1 тоннаси 150-160 минг сўм деб қайд қилинди. Бўз, оқ дока, кўрпа-тўшак жилдлари ва махсус ишчи кийимлари бўйича таклифлар доимий бўлиб келмоқда. Металл прокатларининг нархлари ҳам ўзгармай турибди. Арматуранинг тоннаси 22-23 минг сўм, газ сув қувурларининг тоннаси эса 38-43 минг сўмдан баҳоланди.

Биржа савдосида талаб ва наклиф нархларининг шаклланишида асосий мезон бўлиб қолмоқда.

****

Республика қимматбаҳо қоғозлар биржасида бўлиб қтган оддий акциялар савдосида 44 та ҳиссадор жамоалар қатнашди. Улар ўзларининг 47988 та акцияларини 30706346 сўмга сотишга эришдилар. Унда Тошкент шаҳрининг «ОРС-10», «Янгиобод», Қашқадарёнинг «Гузар» жамоалари ҳар битта акцияларини 120-150-110 сўмдан сотган бўлсалар, Наманган вилоятининг «Автоқурилиш», «Наманган шойи» ишлаб чиқариш ва «Наманган карьер» ҳиссадор жамоалари 2200-3675-5021 сўмдан сотиб катта маблағга эга бўлдилар.

Бу жараён ҳиссадор жамоаларнинг ишлаб чиқариш самарадорлиги қандай даражада эканлигини кўрсатиб турибди, қимматбаҳо қоғозлар савдосида акция сотиб олувчилар ишончи катта аҳамиятга эга бўлмоқда.

****

Республика кўчмас мулк биржаси ва унинг вилоят бўлимлари ўтган ҳафтада 26 та «ким ошди» савдоси ва танловлар, 9 та биржа савдолари ўтказдилар.

Тадбиркор сармоядорларга автомобилларга ёқилғи қуйиш шаҳобчалари, ер майдонлари, ҳар хил маркали автомашиналар, уй-жойлар, бинолар таклиф этилди. Ҳафта мобайнида 475 та иншоот сотилиб, 44 миллион 766 минг сўмни ташкил этди. Ҳафта мобайнида Тошкент шаҳри, Ҳасанбой посёлкасида қурилиши тугалланмаган база 6 миллион 600 минг сўмга харид қилинди.

Қашқадарё вилояти, Китоб туманида ҳаммом биноси 2 миллион 400 минг сўмга, Сирдарё вилояти Гулистон шаҳрида қурилиши тугалланмаган иншоот 9 миллион 98 минг сўмга сотилди.

Ўтган ҳафтада ер майдонларига ҳам талаб катта бўлди. Булар орасида Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларида ер майдонлари жуда яхши сотилди.

Жами 289 та ер майдонлари сотилиб, 3,5 миллион сўмни ташкил этди. Бу савдолар республикамизда мулдорлар табақаси шаклланаётганлигидан далолатдир.

Каттақўрғон сут — мой заводи «Каттақўрғонсут» ҳиссадорлик жамиятига айлантирилганига 8 ойдан ошди. Ўтган давр мобайнида корхона ўз ишини сезиларли даражада қайта қурди. Шунинг ҳисобига унинг иқтисодий қуввати кундан-кун ўсиб бормоқда.

Бугунги кунда корхонада «Голланд», «Литва» навли пишлоқ тайёрлана бошланди. Умуман, бу ерда жаъми 18 турдаги қаймоқ, сариёғ каби маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Суратда: сут-қатиқ цехи бошлиғи Ботир Жамолов, ишчилар Аниса Калимулина ва Аҳмад Раимовлар.

СЕРВИСНИ РИВОЖЛАНТИРА БОРИБ

Андижон вилояти нефть маҳсулотлари билан таъминлаш корхонасининг автомобилларни ёнилғи билан таъминловчи ҳар бир бекати (АЗС)да автомобилларни таъмирлаш устахонаси очилди. АЗСларнинг кўпчилиги қишлоқ жойларда бўлганлиги сабабли ҳам бу ҳол айниқса қувонарлидир. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина АЗС ходимлари аҳолига 2 миллион 648 минг сўмлик хизмат кўрсатдилар.

Бу йил эса нефть базалари ва АЗСлар ҳузурида фирма магазинлари очилди, уларда турли хил тикув буюмлари сотилмоқда.

Вилоят АЗС ходимлари сервисни яхшилаб ва ривожлантира бориб, йил охиригача аҳолига 3 миллион сўмлик хизмат кўрсатадилар.

Ўз мухбиримиз.

Ташвишли сигнал

ЭШОВИДАН ТУШОВИ ҚИММАТ-КУ!

Нега бундай?

«Ишонч»ни мунтазам ўқиб бораман. Аммо 1996 йил обунасида кечиккан эдим. Дукондан ҳар донасини 4 сўмдан сотиб олиб ўқиб юрган кунларимда, яъни шу йил 14 май куни «Ишонч» сизнинг газетангиз! сарлавҳали таҳририят мақоласига кўзим тушгач, дарҳол почтахонага йўл олдим. Улар якка тартибдаги обуна баҳоси 563 сўм 94 тийин дейишди. Ҳангу-манг бўлиб қолдим. Газетада каталог баҳоси 164 сўм 40 тийин-ку! Демак, почта хизмат ҳақи учун 399 сўм 54 тийин қўшибдида! Газетанинг бир донасининг баҳоси 10 сўм 35 тийинга тушаяпти. Нега бундай?

Бозорбой ТОЖИБОЕВ,
Фориш тумани

Санамай саккиз деманг

Мен ҳам ҳайронман. «Ишонч»нинг иккинчи ярим йил обунаси почтанинг айби билан қимматлашиб кетди. Таҳририят ҳар сон газетага 2 сўмдан нарх қўйиб чиқарса-ю, почта ходимлари яна унга 8 сўм 21 тийиндан нарх қўшиб кейин сотишса. Бу эшовидан тушови қиммат деган нақлга айнан жавоб эмасми?

Жиззах давлат почта алоқаси ва матбуот тарқатиш корхонаси раҳбарларининг, иқтисодчиларининг ҳозирги иқтисодий қийинчиликларини тушунмай, ҳаттга «Санамай саккиз» қабилида қарашаётгани кишини ажаблантиради.

М.ИСРОИЛОВ
Бахмал тумани

"Ишонч"га обуна давом этмоқда

Идоравий обуна индекси 64561, обуна баҳоси—6 ойга 267 сўм 32 тийин (каталог баҳоси)
Тошкент шаҳри учун—237 сўм 18 тийин.

Якка тартибдаги обуна индекси 64560, обуна баҳоси—6 ойга 164 сўм 40 тийин (каталог баҳоси)
Тошкент шаҳри учун—133 сўм 20 тийин.

Истаган алоқа бўлимида обунани расмийлаштиришингиз мумкин. Муштарийларимиз сафида Сиз ҳам бўлишингизга ишонамиз!

Обунанинг йўлини почта тўсаяпти

Фикримча, якка тартибдаги обуна ҳам, идоравий обуна ҳам вилоят почта алоқаси ва матбуот тарқатиш корхонаси раҳбарларининг айби билан қийинлашаяпти. Идоравий обуна каталогда 268 сўм 32 тийин кўрсатилган бўлса, туман почтахонасидаги каталогда ярим йиллик обуна 683 сўм 46 тийин деб кўрсатилган. Демак, таҳририят ва республика матбуот тарқатиш маркази идоралар учун ҳар сон газетани 5 сўмдан нархлаб жўнатса, почта раҳбарлари ва иқтисодчилари унинг устига 8 сўмдан қўшиб, битта сон газетани 13 сўмга нархлашаяпти. Вилоят марказидан газетани обуначиларга етказиш наҳотки шунчалик қимматга тушса?! Ахир обуна нархини белгилашда аниқ ҳисоб-китоблар бўлиши керак-ку! Ёки...

П.ТОЖИБОЕВ,
Ғаллаорол тумани

Обунага тушов бўлаётганлар ким?

Газетхонларимиз - Б.Тожибоев, М.Исроилов, П.Тожибоевларнинг эътирози юзасидан Жиззах вилоят почта алоқаси ва матбуот тарқатиш корхонасининг матбуот нашрларига обунани ташкил қилиш бўлими бошлиғи Ҳасан Алибоев билан суҳбатда бўлдим.

- Корхонамизнинг иқтисодиёт бўлими «Ишонч»нинг ҳар бир сонига почта хизмати учун 7 сўм 21 тийиндан қўшгани рост. Уни каталогга қўшимча равишда киритиб, туман обуна пунктларига жўнатиб юбордик, - деди Ҳ.Алибоев. - Қўшимча оширган нархни вилоят ҳокимлигининг нарх бўлими билан келишган ҳолда қўйганмиз. Нимагадир одамлар газета ва журналларга обуна бўлишмаяпти...

Мен вилоят ҳокимлигидаги нарх бўлимига - вилоят молия бошқармасининг монополияга қарши ва нарх сиёсатини юритиш бўлимига келдим. Бўлимнинг мутасадди ходими Раҳматулло Мавлоновга учрашиб нима мақсадда келганимни айтдим.

- Хабарим бор, - деди у.- Почта корхонаси иқтисодчиси Тамара Коркина келувди. Ҳужжатларида камчиликлари борлиги учун қайтариб юборганман. Қайта олиб келади. Яна кўриб чиқамиз. Шу кунгача газета ва журналларнинг иккинчи ярим йил обунасига почта хизмати ҳақи қўшилган ҳужжатларни тасдиқлаганимиз йўқ.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, ҳали тасдиқдан ўтмаган нархни туман почта бўлимларига бундан 15 кун олдин юборган Жиззах почта алоқаси ва матбуот тарқатиш бошқармасининг мутасадди кишилари обуна масумига ўзлари ғов бўлишаётганга ўхшайди.

Ҳа, ҳозирча шундай. Вилоятда обуна тушов бўлаётганлар матбуот тарқатиш корхонаси ходимларининг ўзлари бўлиб чиқмоқда, шекилли?!

Алибой ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири

Долзарб мавзуда

ФЕРМЕРЛАР НЕГА РАНЖИШМОҚДА?

Халқимизда «Ваъда бердингми, бажар!» деган ибратли нақл бор. Бирортаси ўз сўзининг устидан чиқмаса: «Ҳа, уми, қўйсангчи, субутсиз-ку?!» дея ишончсизлик билдиради. Бу-ку, маълум маънода маълум шахс ҳақидаги фикр. Хўш катта умидлар билан икки томонлама шартнома тузилсаю, унга амал қилинмаса-чи? Сиз албатта имони бутун киши ёки маълум ташкилот раҳбари омонатга хиёнат қилмаслиги керак, шартлашилдими, демак бу шартнома - ҳақ, талаб, манфаат, масъулият белгиси, унга амал қилиш ҳам фарз, ҳам қарз дерсиз. Жуда тўғри, олмоқнинг, албатта бермоғи бўлади! Аммо, Амударё туманида бу оддий ҳақиқатга амал қилинмаяпти. Фикрингизни исботланг дейсизми? Марҳамат.

Тумандаги «Узбекистон» жамоа хўжалигидан бешта фермер хўжаликлари - «Азимбой хўжа», «Иномжон», «Ойдус», «Тулибой боғбон», «Илғор»ликлар салкам 50 гектар ер ажратиб олишиб, 1995 йил баҳорда яхши ниятлар билан деҳқончилик қилишга киришишди. Туман ҳокимининг бу ҳақдаги 1994 йил 30 декабрдаги қарори ҳам бор. Улар маҳсулотни топшириш учун Мангит пахта тозалаш заводи билан қонуний равишда, шартнома тузишди. Кейинчи?

Бу саволга Ибодулла ака Хўжаметов шундай изоҳ беради:

-Худога шукур, иш қиламан, халқни боқаман деган тадбиркорга Президентимиз ҳам, ҳукуматимиз ҳам неки имконият бўлса яратиб берди. Раҳмат. Ахир қачонгача довур «берсанг еяман, урсанг уламан» қабилида қўлни қовуштириб, боқиманда бўлиб ўтиришимиз керак? Биз ҳам беш нафар фермерлар «Узбекистон» жамоа хўжалигидан ажратиб олган еримизни худди фарзанд мисол авайлаб-асраб, экинларни оби-тобида парваришлаб мўл хосил етиштирдик.. Жамоа хўжалигида биздан бошқа пахта тайёрлаш йиллик режасини ўринлаган жамоа бўлмади. Беш фермер, шу жумладан бизнинг «Азимбой хўжа» фермерлик жамоаси ҳам шартноманинг барча шартларини тўлиқ бажардик. 3900 ўрнига 7107 кило пахта сотдик. Аммо, ҳалигача ўсимлик ёғи, кунжара, шелуха олмадик. (Албатта, режадан ортиқ пахтамиз учун сўраяпмиз) Ўн саккиз ойдирки, ойлик маош олмадик. Ёлғон бўлмасин, 48 минг сўмлик вексель беришди. Мени хуноб қиладиган, иззат-нафсимга тегадиган, ранжитадиган бир нарса «Узпахтасотишсаноати» уюшмаси томонидан берилган 48 минг сўмлик векселимга бирор нарса харид қилмоқчи бўлсам, Амударё тумани матлубот жамияти дўконларида «Тенг ярмига 24 минг сўмига савдо қиласиз» деб кўзини луқ қилиб туриб олишади. Хўш, бола-чақам билан йил-ўн икки ой далада сарғайиб меҳнат қилсам-у уни қайсидир ноинсофларга садақа тарзида ташлаб кетсам?! Қани инсоф, қани диёнат?

Ёшуллининг куйиб-пишиб гапиришида жон бор. Ўтган йили мазкур жамоа хўжалигида пахта эккан фермерлар йиллик режасини бажаришди. Аммо, улар нима учундир, «Узбекистон» жамоа хўжалиги билан эмас, балки овулдан 16 километр узоқликдаги туман фермерлар уюшмаси билан шартнома тузишга мажбур бўлишди. Ер жамоа хўжалигиники. Энди эса ҳалол меҳнат қилиб, шартномада кўрсатилганидан ҳам зиёд хомашё топширган деҳқонлар ўзларининг ҳалол ҳақларини олаолмасдан, баъзиларнинг «Бор отангга, бор онангга» қабилидаги ножўя муомалаларидан астойдил ранжиб юришибди. Манғит пахта тозалаш заводидаги мутахассисларнинг эса парвойи палак. Шуни айтишар эканда: «Уларда кирар жони, берарда чиқар жони» деб.

Шундай ҳақли савол туғилади: Қорақалпоғистоннинг энг йирик Амударё туманидаги қолоқликнинг сабабларидан бири пахтакор фермерлар (уларнинг сони туман бўйича 54 тани ташкил этади) қилган меҳнатининг самарасиз қолганлигида, шартнома тузганлар (олувчилар, албатта!) ваъдаларга вафо қилмасдан ишончни йўқотганида эмасмикан?!

Улкамизда ёз фасли ҳукмрон. Ҳадемай олтин куз ҳам кириб келади. Амударёлик фермерлар бу йил ҳам катта режаларни кўзлаб астойдил меҳнат қилишаяпти, мўл ҳосил тўплашаяпти. Фақат уларни бир шубҳа қийнайди, ўтган йилдагидек қилинган меҳнат ҳақи тўланмасдан қолмасмикан, ёки бу борада Амударё тумани Деҳқончилик мажмуи ходимлари касаба уюшмалари қўмиталари амалий кўмак беришга ҳаракат қилишармикан?!

Ахир, юртбошимиз таъкидлаганидек, деҳқони бой-бадавлат бўлмаган мамлакат гуллаб-яшнамайди-ку?

Абдураҳмон ИСКАНДАРОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Янгиликлар

УНИВЕРСИТЕТДА СЕМИНАР

Тошкент Давлат иқтисодиёт университетида молия, савдо ва бухгалтерлик ҳисоб-китоби соҳасидаги иқтисодий таҳлил муаммолари ва янгиликларга бағишланган семинар ўтказилди. Семинарни иқтисодиёт университети Вена иқтисодий ривожланиш институти билан биргаликда ўтказди. Машғулотларни Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг хорижда Жаҳон банкининг ҳамда Халқаро валюта фондининг иқтисодий ривожланиш институтидаги махсус курсда қайта тайёргарликдан ўтган ўқитувчилари ўтказдилар. Машғулотлар рус ва инглиз тилларида замонавий компьютер дастурларидан фойдаланилган ҳолда олиб борилди.

Семинар ишида республика вазирликлари ва идораларининг иқтисодиёт муаммолари билан шуғулланувчи ходимлари, Марказий банк мутахассислари, шунингдек Марказий Осиё, Гуржистон, Озарбайжон ва Польшадан келган давлат хизматчилари қатнашдилар.

Л.ДОНИЕВ.

«СИММЕНС» ФИРМАСИНИНГ ЎҚУВ МАРКАЗИ ТУЗИЛДИ

Тошкент Давлат техника университетида Олмониянинг машҳур «Симменс» фирмаси ёрдамида ўқув-техника марказ тузилди. «Симменс» фирмаси ишлаб чиқариш ва саноатнинг жуда кўп соҳаларида Ўзбекистон билан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда, бизнинг бозорларимизда энг янги технологияларни жорий этмоқда, илм-фан ва таълимнинг турли йўналишларида компьютер сервиси қўлланилишига кўмаклашмоқда.

Барпо этилган янги ўқув-техника маркази Олмония билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга янги ҳисса бўлиб қўшилди.

Мамлакатимизнинг бошқа олий ўқув юртларида ҳам шу хилдаги марказларни очиш мўлжалланмоқда.

Т.ТЕМУРОВ.

БИЗДАН СЎРАБСИЗ...

Саволларга Ўзбекистон кимё саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг меҳнат ҳуқуқи Бош нозири Абдувоҳид АҲМЕДОВ жавоб беради.

Ҳуқуқий шахс ҳисобланувчи кичик корхона (фирма) билан хусусий шахс фуқаро ўртасида товар айирбошлаш (ёки мавоза) қилиш мумкинми?

С. РЎЗИҚУЛОВ,
Тошкент шаҳри.

Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида хусусий мулкчиликнинг ва тадбиркорликнинг рағбатлантириш заруриятидан келиб чиқиб корхоналар билан фуқаролар ўртасида товар айирбошлаш, мавоза ва олди-сотди шартномаларини тузиш мумкин. Тузилган шартномаларда ҳуқуқий шахснинг махсус белгилари (реквизитлари) манзили, номи, фуқаронинг эса паспорт маълумотлари, исми шарифи ва турар-жойи, тўлиқ кўрсатилган бўлиши лозим.

Қимматбаҳо қоғозлар (акция, облигация ва ҳ.к) бўйича олинган фойда (дивиденддан солиқ олинадими?

Б. НУРМАҲАМЕДОВ,
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 7 сентябрдаги «УП-1270 кимматли қоғозлар бозорини ривожлантиришнинг қўшимча чоралари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ, 1995 йилнинг 1 июлидан бошлаб ҳуқуқий шахслар ва фуқароларнинг қимматли қоғозлардан (акция, облигация, депозитли сертификат, хазина мажбуриятлари, векселлар ва ҳ.к) оладиган дивиденд (фойда)лари 3 йил муддатга солиққа тортилишдан озод қилинади.

Уруш қатнашчилари (ногиронлари) учун телефон хизматига ҳақ тўлашда имтиёзлар борми?

Алексей СУХОВИЛОВ,
Сирдарё вилояти,
Ховос тумани,
«Фарҳод» қўрғони.

Афсуски, телефон хизматидан фойдаланганлик учун абонент ҳақ тўлаш бўйича уруш қатнашчилари ва ногиронларига имтиёз ва енгилликлар кўзда тутилмаган.

Ҳурматли «Ишонч»! Мен аввалги жамғарма банк, ҳозирги Халқ банки бўлимига пул қўйган эдим. Омонат муддати тугади ҳамки, банкдан ўз пулимни ололмаяпман. Нима қилишимизни маслаҳат берасизлар?

Собир ТОШБОЕВ,
Сурхондарю вилояти,
Бойсун тумани.

Ўзбекистон Республикасининг «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонунига асосан (45-модда) омонатларнинг сақланишини таъминлаш (ўз вақтида қайтариш) бўйича банкларнинг мажбурияти белгиланган. Қонун талабига кўра, аҳолидан омонатларни қабул қилувчи тижорат банклари жалб этилган маблағлардан шундай фойдаланиши керакки, натижада омонатчилар олдидаги мажбуриятлар ўз вақтида бажарилсин ва маблағларнинг сақланиши (шу жумладан қайтаришини) таъминласин.

Бундан ташқари 1996 йилнинг 26 апрелида қабул қилинган «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Узбекистон Республикасининг Қонунига (29-модда) асосан ҳуқуқларига путур етказилган истеъмолчи, шу жумладан, банкка қўйган пулини ололмаётган омонатчи ҳам, ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишни сўраб судга мурожаат қилиши мумкин.

Уруш йилларида (1942 йилда) туғилган фуқаролар учун пенсия тайинлашда бирон-бир имтиёз борми?

Сулаймон САЛОЛОВ,
Бухоро вилояти,
Вобкент тумани.

Уруш йиллари даврида Ўзбекистонда туғилган фуқаролар учун пенсиялар тайинлашда имтиёзлар мавжуд эмас.

Мен ўқитувчиларга белгиланган имтиёзли пенсияга чиқдим. Ўқитувчилик фаолиятимни яна давом эттиришим мумкинми?

Холмурод ТЎХТАЕВ,
Самарқанд вилоти,
Пойриқ тумани.

Нафақага чиққан ҳар қандай ходим ўзининг меҳнат фалоиятини давом эттириши мумкин. Аммо ишловчи пенсионерларга 1996 йилнинг 1 январидан бошлаб, уларга тайинланган пенсия миқдорининг 50 фоизи тўланади.

Сизнинг мактаб маъмурияти билан ўзаро келишувингизда асосан ўқитувчилик стажингиз белгиланади.

Мен 1942 йилда туғилганман. Умумий иш стажим 26 йил бўлиб, 22 йил давомида ўқитувчилиқ қилганман.
Имтиёзли равишда пенсияга чиқишим мумкинми?

О. РАҲИМОВА,
Таҳиатош шаҳри,
Ашхобод кўчаси.

Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунининг 12-моддаси к/бандига асосан ўқитувчилар ва бошқа маориф ходимларига махсус иш стажи камида 25 йил бўлган тақдирда (3-сонли рўйхат, VII-қисм) имтиёзли равишда пенсия тайинланади. Демак, Сизга имтиёзли пенсия тайинлан ҳозирча мумкин эмас.

Транспорт эгаларидан олинадиган солиқ бўйича тушунтириш берилишини сўрайман.

Д. БЕЙМУРОДОВА,
Тошкент шаҳри,
Миробод тумани.

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Транспорт воситалари ҳамда бошқа ўзиюрар машина ва механизмлар эгаларидан олинадиган солиқ тўғрисида»ги Қонунининг 5-моддасида транспорт эгалари бўлган айрим юридик шахслар ва фуқароларга нисбатан имтиёзлар белгиланган. Жумладан, транспорт воситалари ҳамда бошқа ўзиюрар машина ва механизм эгаларидан олинадаган солиқдан қўйидагилар озод этиладилар:

— давлат бюджети ҳисобидаги муассаса ва ташкилотлар;

— пахта териш, дон йиғиш комбайнлари ва бошқа махсус комбайн эгалари;

— шаҳарларда (таксидан ташқари) ва шаҳар атрофига қатнаб йўловчилар ташувчи умумфойдаланишдаги автотранспорт корхоналари;

— Уруш қатнашчилари (ногиронлари) ва уларга тенглаштирилган шахслар;

— байналминалчи жангчилар ва уларга тенглаштирилган шахслар, ногиронлар ва ҳакозолар.

Шунингдек, йўлларни таъмирлаш ва қарамоғида сақлаш ишларида банд бўлган йўл хўжалиги корхоналари ва ташкилотларининг транспорт воситалари ва механизмлари учун ҳамда давлат дастурлари бўйича қуролли кучлар учун кадрлар тайёрлашда фойдаланиладиган транспорт воситалари ва механизмлари учун солиқ ундирилмайди.

Касаба уюшмаларида

ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА КУЧАЙТИРИЛСИН

Енгил саноат ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилояти тармоқ қўмитасининг пленуми бўлди. Унда тармоқ қўмитасининг раиси М. Мирзаабдуллаев «Давлат тасарруфидан чиқиб ҳиссадорлик жамиятига ўтган корхоналарда меҳнатга ҳақ тўлаш, янги иш жойларини яратиш, меҳнаткашларнинг ҳақ ҳуқуқларини муҳофаза қилишда касаба уюшмаларининг роли» мавзуида маъруза қилди. Маъруза юзасидан бўлган музокараларда «Хонатлас» вилоятлараро компаниясининг раиси Ҳакимжон Халилов, Наманган шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси тўқимачилик корхонаси касаба уюшма қўмитасининг раиси Абдумажид Мадраҳимов, Ҳаққулобод йигирув-тикув фабрикаси ишчиси Машрабхон Шералиева, 5-ҳунар-техника билим юрти касаба уюшма қўмитаси раиси Исмоилжон Аджигазсов ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Пленумда вилоят касаба уюшмалари кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Розахон Деҳқонова, Узбекистон Республикаси енгил саноат ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг раиси Тамара Мурсалиевалар иштирок этишди ва сўзга чиқишди. Кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«ИШОНЧ» мухбири.

МАРДЛИК БАЙРАМИ

Буюк саркарда ва давлат арбоби Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини муносиб нишонлаш касаба уюшмаларининг «Узбекистон» қишлоқ кунгилли спорт жамияти ташкилотларида қизгин давом этмоқда.

Гулистон шаҳрида соҳибқирон бобомиз таваллудига бағишланган спартакиадани касаба уюшмалари вилоят Кенгаши раиси Абдусаттор МУҲАМЕДОВ очиб, унинг қатнашчиларига йилида катта муваффақиятлар тилади. Нотиқ юртбошимиз томонидан спортга улкан аҳамият берилаётгани, мазкур спартакиада эса бу борадаги катта ишларнинг дебочаси эканлигини таъкидлади.

Шундан сўнг марказий ўйингоҳ узра Узбекистон давлат мадҳияси янгради ва республика давлат байроғи ҳилпирай бошлади.

Уч кун давом этган спорт мусобақалари мардлик кўригига айланди. Умумий ҳисоб бўйича Сирдарё тумани спортчилари спартакиада ғолиби деб топилди. Иккинчи ўринни Гулистон шаҳри эгаллади. Боёвут тумани вакиллари эса учинчи соврин соҳиби бўлишди. Шунингдек, спортнинг 8 та миллий турлари бўйича ғолиблар аниқланди ва уларга тегишли совринлар тантанали равишда топширилди.

Мардлик байрамида 500 нафардан ортиқ спортчи қатнашди.

П. ДЎСТМАМАТОВ.

Зомин туманидаги Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги таъминот-таъмирлаш давлат қўмитасига қарашли электромеханика заводи қишлоқ хўжалик техникалари учун 10 хилдан ортиқ эҳтиёт қисмларни ишлаб чиқармоқда.Шу йилнинг тўрт ойи мобайнида бу ерда 1,5 млн. сўмлик маҳсулот тайёрланди. Тайёр маҳсулотни асосий қисми вилоят хўжаликларига етказиб берилаётган бўлса, қолган бир қисми заводнинг фирма магазинлари орқали сотувга чиқарилмоқда.

Суратда: чилангар Худойберди Сиддиқов, Шодиёр Пардаев, Мухтор Ражабов ва бош муҳандис Жулибек Раҳматовлар.

Ёнғин хавфсизлигига риоя қилайлик

БОЛАЛАР ОРОМГОҲЛАРИДА ГУЛХАНЛАР

Мактабларда сўнгги қўнғироқ жаранглайди. Кўпчилик ўқувчилар тоғ ён бағирларига, хушманзара оромгоҳлар қучоғида дам олиш учун отланадилар. Сўлим ва хушманзара оромгоҳларда яна гулханлар порлайди.

Албатта, ҳар бир дам олиш масканларининг мутасадди ходимлари ўқувчиларни қабул қилиш учун пухта тайёргарлик кўрадилар.

Айниқса оромгоҳлар маъмурияти болаларнинг кўнгилдагидек дам олишлари учун қулай шарт-шароит яратиб бериш билан кифояланиб қолмай, балки хордиқ даврида кўнгилсиз воқеаларнинг содир бўлмаслигининг олдини олишга қаратилган чораларни амалга оширишлари керак.

Оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш чоғида айрим камчиликларга етарли даражада эътибор берилмайди. Бордию бу ёнғиндан муҳофаза қилиш масаласига бориб тақалса, асло лоқайдлик қилиб бўлмайди. Учқундан катта ёнғин чиқиши ҳеч гап эмас.

1995 йилнинг 25 май куни болаларнинг шўхлиги оқибатида Бўстонлиқ туманидаги Оқтош қишлоғида жойлашган «Алоқачи», 28 июль куни сигарета чекиш натижасида Янгиобод туманининг Красногорск қишлоғидаги «Бригантина» соғломлаштириш, 18 август куни газ плитасининг носозлигидан Бухоро туманининг Маданият жамоа хўжалигида жойлашган жисмоний-соғломлаштириш оромгоҳларида ёнғин содир бўлди. Бу ёнғинлар, шу ердаги жавобгар шахсларнинг ўз хизмат бурчларига совуққонлиқ билан қарашлари, давлат ёнғин назорати хизматлари кўрсатган камчиликларини ўз вақтида бартараф этмаганликлари натижасида юз берган.

Шундай нохушликларга йўл қўймаслик учун, оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш даврида мавжуд камчиликларни тўла-тўкис бартараф этиш, ёнғин хавфсизлиги чораларини кўриш айниқса муҳим.

Оромгоҳлар одатда электр қуввати билан ёритилади. Шунинг учун уларнинг созлигига алоҳида эътибор берилиши керак. Оромгоҳлар электр ёритгичлари билан жиҳозланаётганда, электр симларини тортиш ва уларни таъмирлаш тажрибали мутахассис томонидан бажарилиши лозим. Ҳимоя асбобларини ясама симлар билан улаш мумкин эмас. Бунда ортиқча кучланиш юзага келиб, симларнинг қисқа туташуви юз бериши ва ёнғин чиқишига олиб келиши мумкин. Бундан ташқари электр лампочкаларини ёнувчи материллар билан ўраш қатъиян ман этилади.

Агар оромгоҳлар керосинли ёритиш ускуналари билан жиҳозланган бўлса, чироқларга ёқилғи қуйиш ва фойдаланиш учун маъсул кишилар тайинланиши лозим. Чироқларга ёғ қуйиш фақат кундуз кунлари бинодан ташқарида амалга оширилади. Керосинни махсус жиҳозланган мустаҳам тагликка ўрнатган ҳолда сақлаш керак. Примус, керогаз, электр иситиш ускуналари ётоқхоналардан алоҳида, ёнғин хавфсизлиги таъминланган махсус хоналарда сақланиши лозим. Зарурат бўлганда батарея ёрдамида ёритадиган фонарлардан фойдаланиш мумкин.

Оромгоҳларда ёш ўт учирувчилар дружиналарини тузиш мақсадга мувофиқ бўлади, чунки бундан асосий мақсад ўқувчиларда жасурлик, ватанга содиқлик, тадбиркорлик, жамоатчилик ва ижодкорликни тарбиялаш, шунингдек, уларни жисмоний чиниқтириш, касбга йўллаш, ўт ўчириш ишининг асосларини, ёнғиннинг олдини олиш ва уни ўчириш, ёнғиндан жабрланганларга биринчи ёрдам кўрсатишни ўргатишдир.

Таътил масканларида ёш ўт ўчирувчилар бурчакларини ташкил қилиб, улардан унумли фойдаланган ҳолда, болаларнинг ўт билан ўйнашларидан келиб чиқадиган ёнғинларнинг олдини олиш ва ёнғин профилактика ишлари бўйича оммавий-тушунтириш ишларини олиб бориш, ўзининг ижобий самарасини беради.

Агарда оромгоҳларда гулханлар ёқилиши ташкил этилса бу тадбирни ўта эҳтиёткорлик билан ўтказиш, яъни гулхан ёқиладиган майдон учун танланган жой бино ва иншоотлардан узоқда бўлиши, эсаётган шамол йўналиши эътиборга олиниши керак. Гулхан ёқиладиган майдон атрофи қуруқ хашак ва ёнувчи материаллардан тозаланиб, шудгорланиши лозим.

Ёнғин хавфсизлигини тўлиқ таъминлаш, ёнғин чиқиш хавфини олдини олиш ва назорат қилиш учун биринчи навбатда оромгоҳ бошлиғи ва маъмурияти жавобгардир. Лекин олиб борилган ишларга қарамасдан барибир ёнғин содир бўлса, уни тезда бартараф этиш мақсадида оромгоҳлар дастлабки ўт ўчириш воситалари билан таъминланган ва ўт ўчириш постлари ташкил қилинган бўлиши керак. Ут ўчириш қисми ёки кўнгилли ўт ўчириш дружиналарини чақириш учун оромгоҳда телефон ёки радио алоқаси ўрнатилган бўлиши шарт. Оромгоҳларда хизмат қилувчи барча ишчи ва хизматчиларга, тарбиячиларга эса ёнғин хавфсизлиги қоидалари ва ёнғин вақтида қандай ҳаракат қилиш кераклиги тушунтирилган бўлиб, махус дафтарда қайд этилиши керак.

Агарда оромгоҳлардаги хизматчи ва тарбиячилар фарзандларимизнинг хавфсизлигини таъминлаш борасида керакли чора-тадбирларни кўрсалар, улар яхши ҳордиқ чиқариб, кўтаринки кайфият билан ўз ота-оналари ва мактаблари қучоғига қайтадилар.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЁСБ Давлат ёнғин назорати бўлими бошлиғининг муовини ички хизмат капитани
Р.ЖЎРАЕВ.

Истеъмолчи манфаати — муқаддас

Гўштдан гўштнинг фарқи бор...

— Молни боқишни билар эканмизу, лекин уни сўйиб сотиш қоидасини билмас эканмиз, — айбини тан олди Булунғур туманидаги «Олмазор» жамоа хўжалиги аъзоси Нурали Маъмиров. — Мол дўхтиридан қоғозимиз йўқлиги учун 300 сўм жарима тўлаб турибмиз. Лекин талаб тўғри. Жарима ҳам ўринли. Чунки айрим ноинсофлар истеъмолга ярамайдиган гўштни ҳам бозорга олиб келаверади. Ахир буни инсон истеъмол қилади-ку, деб ўйламайдилар. Касал молнинг гўшти эса одамни турли хил дардларга чалинтириши мумкин. Шунинг учун гўшт сифатини қаттиқроқ текшираверинглар.

Солиқчилар хурсанд бўлишди. Оддий деҳқон қўйилган талабни тўғри тушунаяпти. Қонун-қоидани билмаганлиги учун у ўзини айблаяпти. Бўлмаса Булунғур туманида каттагина қушхона, ветеринария-санитария хизмати бор. Ўзининг қишлоғида ҳам ветеринария участкаси борлигини биларди. Молини қушхонага олиб бориб сўйдирса ҳам, ёки уйда сўйгандан сўнг 200 грамм гўштни ветеринария участкасига олиб бориб анализдан ўтказиб келса ҳам буларди. Лекин шунга хафсала қилмади, тушуниб етмади. Мол дўхтирининг рухсатномасини олмай тунда гўштни машинага ортиб Тошкентга равона бўлди. «Чорсу» бозоридаги солиқчилар ва ветеринария-санитария-экспертизаси лабораториясининг экспертлари эса рухсатнома йўқлиги учун гўштни сотишдан тўхтатиб қолдилар. Гўшт сифати анализдан чиқмагунча халққа сотиб бўлмаслигини унга тушунтирдилар.

Тошкент шаҳар деҳқон бозорларида 24 та ветеринария-санитария экспертизаси лабораторияси ишлаб турибди. Уларга саксонга яқин ветеринария-санитария экспертлари хизмат қилмоқда. Экспертлар бозорга кириб келаётган чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари сифатини диққат билан экспертизадан ўтказиб, фақат истеъмолга яроқли деб топилганларига сотиш учун рухсат бермоқдалар. Истеъмолга нолойиқ деб топилган маҳсулотлар эса сотувдан олиб ташланмоқда ва зарарсизлантирилмоқда. Шундай йўллар билан улар аҳолини юқумли ва ошқозон-ичак касалликларидан муҳофаза этишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бу курашда солиқчилар ҳам улар билан ҳамиша биргадир.

Кейинги тўрт ярим ой давомида тегишли рухсатномаларсиз бозорларга келтирилган гўшт ва гўшт маҳсулотларидан 7100 килограмм, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан 4030 килограмми сотувдан тўхтатилди. Биргина «Чорсу» бозорида май ойининг ўзида истеъмолга яроқсиз бўлган 752 килограмм гўшт ушлаб қолинди. Бошқа бозорларда ҳам шундай ҳолатлар тез-тез учраб турибди.

Ветеринария-санитария қонунчилигини бузган 1063 кишига нисбатан 13 минг сўмлиқдан кўпроқ жарима солинди.

Қўлга тушиб жаримага тортилганларнинг бири Тошкент туманидаги «Олтинтепа» фермер хўжалиги ходими А. Асқаров эди. У Сергели туман деҳқон бозорида 4 килоргамм мол жигарини сотиб турганида солиқчилар текширувга келиб қолишди. Жигар ветеринария врачи кўригидан ўтмаганлиги учун дарҳол сотувдан тўхтатилди. Кейин лаборатория анализидан ўтказилганида истеъмолга мутлақо яроқсиз эканлиги, сўйилган мол фисқиез касаллигига чалингалиги маълум бўлди. Шу боисдан жигар куйдириб ташланди.

«Фарҳод» деҳқон бозорида эса фуқаро Б. Ҳикматов лаборатория анализидан ўтмаган гўштни сотаётганлиги учун 1200 сўм жаримага тортилди. Шундай ҳолат учун «Чорсу» деҳқон бозорида фуқаро Ш. Қўчқоровнинг 20 килограмм қўй гўшти мусодара қилинди.

Айрим гўштфурушлар неча марта огоҳлантирилганлигига қарамай бозорларга сифатсиз гўштларни тиқиштиришда давом этаётганликлари кишини афсуслантиради. Чироқчи туманидаги «Чашма» жамоа хўжалиги аъзоси Исмоил Остонов бозорга ҳужжатсиз ва рухсатсиз гўшт олиб келганлиги учун икки марта огоҳлантирилди, 200 сўм жарима ҳам солинди. Лекин бундан тегишли хулоса чиқариб олмаяпти. Шу тумандаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги аъзоси Бахтиёр Давлатов ҳам қўлига тушган нарсани бозорга ташийдиган хилидан чиқиб қолган. Кейинги пайтларда ветеринария врачининг рухсатномаси бўлмаган гўштларни «Чорсу» бозорида сотаётганида икки марта солиқчилар қўлига тушди. 200 сўм жарима ҳам тўлади. Лекин шунга қарамай ветеринария врачи кўригидан ўтмаган гўштларни эски-туски қопларга жойлаб Тошкент бозорларига ташиб келтиришда давом этмоқда.

Жиззах, Қашқадарё, Самарқанд, Навоий ва бошқа вилоятлардан гўшт ташиб келтиришда оддий санитария қоидаларига ҳам риоя этилмаяпти. Машиналарнинг усти очиқ, гўшт ўралган матолар ифлос, ветеринария хизмати ҳужжати йўқ. Соғлом молнинг гўшти билан касал молнинг гўшти фарқланмайди. Шунинг учун ҳам шаҳар деҳқон бозорларидаги солиқчиларнинг доимий тезкор гуруҳлари ва ветеринария-санитария экспертизаси лабораториялари экспертлари ҳар бир ҳолатни назоратдан қочирмасликка ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг хушёрлиги билан яқинда Чироқчи туманидан келган Бердираимовнинг 115 килограмм, Нарзиевнинг 40 килограмм, шаҳрисабзлик Халиловнинг 101 килограмм, Раҳмоновнинг 40 килограмм гўшти зарарсизлантирилди.

Бозорлардаги гўшт савдосида рўй бераётган чалкашликларни кўриб киши ўйланиб қолади. Барча вилоятларда тайёрлов-савдо идоралари бор. Улар ўз ҳудудларида марказлашган усулда гўшт ва гўшт махсулотларини тайёрлаб махсус машиналарда тартибли қилиб Тошкентдаги деҳқон бозорларига олиб келсалар бўлмайдими? Шунда ҳар бир киши рухсатсиз ва ҳужжатсиз гўштларни ўзича машина кира қилиб, узоқ йўл босиб Тошкентга олиб келишдан қутиларди, вақти тежаларди. Марказлашган усулда ташиб келтирилган гўштнинг эса таннархи арзонлашарди, истеъмолга ишончли бўларди. Шу хусусда жойлардаги ҳокимликлар ва тайёрлов-савдо идоралари раҳбарлари ўйлаб кўришса фойдадан холи бўлмасди.

Бинобарин, Узбекистон Республикасининг «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонуни ҳам шунга ундаяпти. Истеъмолчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини кўзлаб иш юритиш энг долзарб масалалар қаторига қўйилаётганлиги халқимизни қувонтирмоқда.

Жасур НОСИРОВ,
Давлат солиқ қўмитаси Матбуот хизмати раҳбари.

Яшил бойлик

УЧҚЎРҒОН ЎРМОНЗОРЛАРИ

Иттифоқо, поездга ўтириб Наманган-Андижон йўналиши бўйича сафарга чиқишга тўғри келди. Энди билсам, бу йўлдан юриш ҳам роҳат экан. Табиат гўзаллигига бағишланган кино манзаралари сингари чексиз пахтазорлар, ям-яшил экинзорлар, туганмас боғлар кўз олдингиздан пирпираб ўтади. Катта Наманган каналининг бунёдга келиши туфайли «Уйчи» ва «Қизил ровот» адирликлари чинакамига яшил либос кийганлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

Серсув Норин дарёси яқинида Учқўрғон тумани ҳудудидан бошланадиган ўрмонзорлар, айниқса қалбингизга ором бағишлайди. Бир тарафда ойнадек ялтираб мавжланаётган дарё, унинг қирғоқлари бўйлаб ўрмон чўзилиб кетган. Вагон деразасидан пирпираб ўтаётган қадрдон юрт чиройига маҳлиё бўлиб борарканман, шундоқ қаршимдан ўриндиққа ўтирган йигит ўз-ўзига гапираётгандек деди:

— Қаранг, қандай гўзал. Бу ўлка тупроғига қирқ йил қуруқда ётган чўпни суқсанг ҳам эртасига ниш уради, деб шуни айтишади-да. Қани эди бошқалар ҳам табиатга учқўрғонликлар сингари меҳр билан муносабатда бўлишса!

Дарҳақиқат, ҳамма нарса инсонга, унинг хоҳиши ва интилишига боғлиқ. Поезд дарё узра бундан бир асрдан ҳам анча илгари қурилган мустаҳкам темир кўприкдан ўтиб, олға юришда давом этаркан, шеригимнинг сўзлари ҳақлигига имон келтираман. Ахир, ер ҳам, об-ҳаво ҳам Фарғона водийсининг бошқа жойларидан кескин фарқланадиган жойи йўққу! Худди фикримни тасдиқлаётгандек ўрмонзорлар қуюқлашди, каттагина майдонларни қоплаб ётган қучоқ дарахтзорлар липиллаб ўта бошлади. Чап тарафда қўшни Қирғизистон қишлоқларидан сал нарида эса асрлар бўйи сўнгандек қотиб ётган адирликлар...

Ҳақиқатан, биз сўз юритаётган Учқўрғон Наманган вилоятининг ўрмонга бой туманларидан бири. Ҳозирги кунда бу ерда 250 гектар атрофида ўрмонзор мавжуд бўлиб, у она-табиат барқарорлигини сақлаш, атроф-муҳитни замонавий техника ва ишлаб чиқаришдан чиқаётган чиқиндилардан тозалаш ҳамда эзгу мақсадлар йўлида хизмат қилмоқда.

Биз вилоят сув хўжалиги бошқармасига қарашли Ҳошимжон Ёқубов раҳбарлигидаги ўрмончилик участкасида бўлганимизда бу борада амалга оширилаётган яхши ишлардан хабар топдик. Мазкур участка Қирғизистоннинг Шамолдисой посёлкаси билан чегарадош бўлиб, 120 гектардан ортиқ майдонни эгаллаган. Олдинлари мирзатерак, кўктерак ва бошқа дуч келган дарахтни экиб ташлай беришган. Кейинги йилларда навларни саралаш эҳтиёжидан келиб чиқадиган талабларга мослаштириш соҳасида бир мунча тадбирлар амалга оширилди. Муҳими, собиқ Иттифоқ тарқалиб кетиб ўрмонсозлик маҳсулотларига нисбатан сўров кучайгач, маҳаллий ўрмонлар асқотиб қолди. Масалан, биргина 1995 йилда участка вилоят аҳолисига 500 куб метрдан ортиқ ёғоч етказиб бердики, бу қанчадан қанча одамларнинг иморатлари қад кўтаришлигида мадад бўлди, демакдир. Амалдаги йил баҳорида ҳам қурт боқиш мавсуми олдидан сўкичаклар тайёрлашда Учқўрғон ўрмончилик маҳсулотлари жуда асқотди.

— Ёғочга бўлган эҳтиёж кучайгач, мавжуд ўрмонни таъмирлаш ва дарахт навларини саралаш бош вазифамизга айланган, — дейди суҳбатлашганимизда Ҳ. Ёқубов. — Жумладан, 1995 йилда умрини ўтаб бўлган 5 гектар майдондаги дарахтзор кесилиб ўрни янгиланган бўлса, бу йил 7 гектар ерда бу тадбир амалга оширилди. Биз асосан, иморатсозлик учун қўл келадиган ва тез етиладиган мирзатерак, кўктерак, тоғтерак кўчатларини экяпмиз. 2000 чи йилгача ҳозирдаги мавжуд ўрмонзорларимизни тамоман янгилашни режалаштирганмиз.

Биз қайтадан яратилган ўрмонзорларни кўздан кечирдик. Олдингиларидан фарқи шуки, кўчат дуч келган ерга ўтқазилмаяпти. Уларнинг тезроқ етилишини таъмирлаш чорасини кўриляпти. Чунончи, қатор ораларига 4 метрдан оралиқ қолдириляпти. Бу эса ариқ очиш, тракторларнинг бемалол ҳаракатланиши, тупроқни юмшатиш ва ниҳолларни юмшатишга имкон бермоқда. Бундан ташқари, янги яратилаётган майдонлар ишчиларга бўлиб берилган, бўлиб улар оралиқда деҳқончилик қилишади. Натижада ҳам рўзғор тебратишлари учун қизиқиш кучаяди, ҳам экинлар парвариши баҳонасида ниҳоллар тезроқ ривожланади.

Участка жамоасининг кўчат етиштиришни ривожлантириш йўлидаги интилиши ҳам ибратлидир. 1996 йилда 81 минг туп терак кўчати тайёрланиб, янги майдонларга жойлаштирилган бўлса, келаси йилдан унинг миқдорини икки баробарига кўпайтириш мўлжалланган. Шу тариқа фақат участка эҳтиёжи учунгина эмас, балки аҳолига сотиш учун ҳам замин ҳозирланади. Бу ишларни уддалашда механизаторлардан Ёқубжон Холмуродов, Турамбой Охунов, ишчилардан Ҳайдарали Эрматов, Абдували Абдураҳмонов ва Қўлдошали Арслоновлар ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар.

Участка боғдорчиликни ташкил этиш ва тараққий қилдириш ҳам эътиборда. Шу кунда 5 гектар ердаги боғ парваришланмоқда. Икки йилдирки, олма, ўрик, ёнғоқ ҳосил бера бошлади. Яқин вақт ичида бошқарма жамоасини сервитамин мевалар билан тўлиқ таъмирлабгина қолмасдан, унинг талай қисмини бозорга чиқариб сотиш учун имконият вужудга келади.

Ҳа, Учқўрғон ўрмонлари водий табиати мувозанатини сақлаш, ҳавони тозалаш, ўлка чиройига чирой қўшиш учун хизмат қилиш билан бир қаторда шаҳар, қишлоқларимиз ободонлашуви учун ёғоч заҳирасини кўпайтиришга, мўл-кўлчиликка эришишга кўпроқ ҳисса қўшадиган кунлар узоқ эмас.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«ИШОНЧ»мухбири.

Яхши кишилар ёди

УСТОЗГА ЭҲТИРОМ

Тошкент молия институти, кейинчалик халқ хўжалиги институтига 22 йил раҳбарлик қилган профессор Муҳаммаджон Қориев бағри кенг, меҳрибон ва зукко инсонлардан эди.

Эсимда, институтда у кишини ҳамма «катта домла» деб чақирарди. 1960 йилда ўқишни аъло баҳолар билан тамомлаб, мутахассисликни тақсимлаш комиссиясига кирдим. «Тақсимлаш» ректорнинг хонасида ўтказилаётган эди. Навбат менга келганда, ички ишлар вазирлигидан келган вакил, ҳужжатларимни кўздан кечира туриб, мени ўз вазирлиги тизимига ишга таклиф қилиб қолди. Шунда хайрихоҳ домла менинг келажакда иқтисодчи бўлишим, яқин кунларда эса аспирантурага киришим ҳақида оғиз очиб қолдилар. Очиғи, устозимнинг менга билдирган ишончи орзуларимга қанот бағишлади. Молия институтида 5 йил ишлагач, ўқишни давом эттирдим. Шу давр мобайнида биз илми-толиблар Муҳаммаджон Қориевнинг бевосита кўз остида бўлдик. Домла расмиятчилик, ортиқча қоғозбозликни хушламас эдилар. Дўстим Боранбой Абдураҳмонов билан аспирантлик муддатини тугатган бўлсак ҳам, бир қанча вақт ётоқхонада яшаб турдик. Иккаламиз ҳам ассистентлик вазифасида бўлиб маошимиз 120 сўмдан ошмас эди.

Кунларнинг бирида, олий таълим вазирлигидан текшириш ўтказилиб, аспирантлар талабалар ётоқхонасида яшаши мумкин эмаслиги важидан бизни «иссиқ жой»имиздан чиқариб юбормоқчи бўлишди. Бу ишни ректорнинг хўжалик ишлар бўйича муовини Р.Аветисов ўз зиммасига олган эди. Бошпанасиз қолиш хавфи дўстим билан мени ректор ҳузурига етаклади. М.Қориев бизни очиқ чеҳра билан қабул қилиб, муддаомизни эшитгач, телефон орқали Аветисов ва ўқув бўлими бошлиғи Андрей Поповни чақирдилар. Аветисовга юзланиб, «Нима сабабдан ёш кадрларни ётоқхонадан чиқармоқчисиз» деб сўрадилар. Аветисов бу вазирликнинг буйруғи деб, телефон рақамларини териб, ўша масъул ходим билан гаплашдилар. Масалалар фойдамизга ҳал бўлгач, энди бизга рухсат берсалар керак деб ўйлаган эдик, хонада ўтирган ўқув бўлими бошлиғи Андрей Поповни саволга тутдилар: «Нима учун аспирантурани битирган бу икки шогирдингизни катта ўқитувчилар вазифасига олмадингиз, ахир улар 40 соатдан амалий машғулот ўтказишган, қолаверса, педагогик услубни ўзлаштиришган» дедилар. Шунда Андрей Николаевич «Мен уларни катта ўқитувчилик вазифасига ўтказар эдим, бироқ кафедранинг тавсияномаси йўқда» деди. Шунда домла бироз хафаланиб, «Андрей Николаевич, сизга малакали кадр керакми ёки бир парча қоғозми? Ҳамма ҳужжатларни бугуноқ тайёрлаб, уларни катта ўқитувчи лавозимига ўтказиш тўғрисидаги буйруқни менга келтиринг», дедилар. Қарабсизки, бир муаммо билан раҳбарга мурожаат этиб, бошқа ишларимизни ҳам битириб олдик. Деммоқчиманки, Муҳаммаджон Қориев ёшу қарига, бошқа ҳожатталабларга бирдек меҳрибон, ҳожатбарор инсон эди.

Институтга домла раҳбарлик қилган даврда илм-фан ривожига ҳам етарли даражада эътибор берилди. Ўша кезлари йилига камида 2-4 докторлик ва 5-7 номзодлик диссертацияси ёқланар, факультет ва институт миқёсида сурункали илмий семинарлар ўтказилар, кўплаб ўқитувчилар шу йўл билан ўз илмий ва услубий малакасини оширар эдилар. Турли хил анжуман, семинар, илмий-тадқиқот кечалари мунтазам ташкил этиларди. Бу каби анжуманларнинг ўтказилишида эса, озмикўпми ректор Муҳаммаджон Қориевнинг ҳам катта хизматлари бор эди, албатта. Бугунги кунда ҳаёт бўлганларида «катта домла»миз 90 ёшлик тўйини нишонлаган бўлардилар. Нима ҳам дердик, бу санани унинг шогирдлари бугун нишонлаб турипшбди. Албатта, яхши кишилар ёди келажак авлодлар хотирасида ҳамиша сақланиб қолажак.

Қ. ЯХЁЕВ,
Тошкент молия институти
«Солиққа тортиш»
кафедраси мудири,
Республикада хизмат
кўрсатган иқтисодчи.

Машриқзамин дарғалари

ФАРРУХИЙ

Ғазнавийлар сулоласи даври адабий муҳитнинг йирик вакилларидан бири - Абдулҳасан Али ибн Чулуғ Фаррухийдир. У 980 йили ҳозирги Афғонистон ҳудудидаги Сийстон вилоятида камбағал оилада дунёга келади. Бўлажак шоир ўз шаҳрида ўқиган, хусусий муаллимлардан мусиқа ва илми бадеъдан дарс олган; йирик заминдор-деҳқон қўлида ишлаган. Абдулҳасан 12—14 яшарлигидаёқ серзавқ шоир, хушовоз хонандаю салиқали чангнавоз сифатида шуҳрат қозонади.

Маълумки, ўтмишда аксарият истеъдод соҳиблари илмий, маданий марказларга интилиб, у ёки бу ҳукмрон даргоҳи билан боғлиқ бўлган адабий муҳитга киришга, ўзларига ҳомий топишга ҳаракат этишган. Ёш Фаррухий ҳам ўзига пушту паноҳ излаб Чағониёнга келади ва амир хизматкори Амид Асъадга учраб, бир қасида билан ўз истеъдодини намойиш этади. Асъад ёш йигит қобилиятига шубҳа билан қараб, ҳоким Абдулмузаффар табиатнинг сўлим гўшаси-дала қароргоҳи-Доғгаҳида дам олаётганини айтади. Шунда фавқулодда салоҳият соҳиби Фаррухий қуйидаги байтлар билан бошланадиган машҳур «Доғгоҳ» қасидасини ёзади.

Чун паранди нилгун бар руй пўшад марғзор,
Парниёни ҳафтранг андар сар орад кўҳсор.
Хокро чун нофиоҳу мушк зояд беқиёс,
Бедро чун парри тўти барг рўяд бешумор.
Дўш вақти субҳидам бўи баҳор овард бод,
Ҳаббазо, боди шамолу хуррамо бўш баҳор.

(Яйловлар нилий ҳарирдан либос кийган, тоғлар боши камалак рангли гилам ёпинган, оҳунинг кўкраги тупроққа мушк бахш этган, Толда эса тўти қанотлари сингари барглар қайнаб чиққан. Субҳидам чоғи баҳор ели димоғимга хуш ҳид келтирди. Эй баҳор насими, оромбахш ҳид таратишни тарк этма).

Хизматкор шеърни ўқийди-да шоирни амир боғига бошлаб боради. Илм-адаб аҳлини эъзозлаб, ўзи ҳам баъзан ғазаллар ёзиб юрадиган Абдулмузаффар Фаррухийни хуш қабул қилади ва қасидани юксак баҳолаб, муаллифга шоҳона чопон, от ва пул инъом этади. Фаррухий бир йил давомида саройда ишлайди. Бу ҳол унинг ижодий камолотига сезиларли таъсир этади. Низомий Арўзий Самарқандий «Чаҳор мақола» (XII аср) китобида бу ҳақда махсус ҳикоя келтирган.

Марказлашган давлат Султон Маҳмуд қўлида мустаҳкамлангач Фаррухий Ғазнага келади ва сарой адабий доирага доҳил бўлади. Машҳур шарқшунос Е. Э. Бертельс Фаррухий Чағониёнда бир йил тургач, Султон Маҳмуднинг биродари, Хуросон ҳокими Абўякуб Юсуф хизматида бўлган, Султоннинг катта ўғли Муҳаммад билан дўст тутинган деган фикрни баён этган. Бу ерда у чанг, руд, барбат, сингари асбобларда дилкаш оҳанглар чала оладиган машшоқ, шоир, ҳофиз сифатида катта шуҳрат орттиради, давлат хизматчиси даражасидаги обрўга эга бўлади; Фаррухий бир неча марта Султон Маҳмуднинг Ҳиндистон юришларига ҳамроҳ бўлган. Шунинг учун ҳам биз шоир қасидаларида қадимги ҳиндларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаёти, урф-одати, маданий ёдгорликлари, юртнинг гўзал табиати хусусида қизиқарли далилларни учратамиз. Шоир бир оз муддат Самарқанд сафарида ҳам бўлган.

Фаррухий илк ижоди палласиданоқ ҳақиқий инсондўст, ватан-парвар, гўзаллик куйчиси сифатида кўзга ташланади. У ғазнавий амалдорлари наздидаги обрўсидан фойдаланиб, ўз шахсий маблағи ҳисобига она-Ватан Сийстонни обод этишга интилади, мактаб, мадрасалар қурдиради. Шоир 1037 йили Ғазнада вафот этган.

Жўшқин истеъдод соҳиби бўлган Фаррухийдан бизга қадар катта ҳажмдаги шеърлар девони етиб келган. Девоннинг шоир замонида кўчирилган энг кўҳна дастхатида 213 та қасида, 28 та ғазал, 3 та таржеъбанд, 4 та қитъа, 37 та рубоий жамланган. Барча тазкиранавис ва шарқшунослар шоир девонини 9—10 минг байт атрофидадир, деган хулосага келишган. Мадҳий қасидалар девондаги шеърларнинг кўпчилигини ташкил этади. Адабиётшуносликка доир асарлар ҳамда тарихий манбалар муаллифлари Фаррухийни чинакам мадҳгўй, сарой вассофи сифатида тилга оладилар. Шоир таржеъбандларининг барчаси девонга кирмай, турли тазкира ва қўлёзма баёзларда тарқоқ қолиб кетган. Фаррухий ижодини тадқиқ этиш ва оммалаштиришда профессорлар Р. Ҳодизова, А. Абдуллаев ҳамда доцент М. Муллаҳмадовларнинг хизматлари катта. Аммо шоир девони бизда ҳали мукаммал нашр этилмаган.

Ҳақиқатда ҳам юзаки қаралса, Фаррухий Султон Маҳмуд ва ғазнавий амалдорларни мадҳ этувчи қасидалар муаллифидек туюлади. Зероки, у аксарият қасидаларини султон ва унинг зодагонларига бағишлаган ва улардан мурувват кўрган. Аммо шоир асарларини синчиклаб ўрганилса, улар мавзу, жанр, ғоявий йўналиш, хусусан, бадиийлик нуқтаи назаридан ўзига хос бир янгилик эканини сезиш мумкин. Чунки, шоир ўз қасидаларида бир томондан, ҳукмрон табақаларни мақтайди, уларда мавжуд бўлган ва бўлмаган сифатларни атайлаб бўрттириб санаб, энг одил, раъиятпарвар, тадбиркор, жасоратли ҳукмдорлар, деб таърифлайди, у ўзи орзу қилган тафаккурида тажассум этган давлатдор даражасида бўлишини умид қилади, шунга даъват этади. Демак, қасидаларнинг кўпида инсондўстлик, ҳаётсеварлик, ватанпарвалик ғоялари ҳам ўз аксини топган.

Иккинчидан, Фаррухий чинакам табият ошиғи, она юрти Сийстон ва Ғазнанинг шайдоси. Шунинг учун ҳам шоир девонида юздан ортиқ баҳор, Наврўзи олам, олтин куз, кофур қиш тасвирига бағишланган қасидалар мавжуд. «Доғгоҳ» дан тортиб деярли барча қасидаларида табиатнинг бетакрор, турли-туман кўринишларию жозиб лавҳалари фақат Фаррухийга хос образлиликда тасвирланган, тазод, ташбеҳ, иғроқ, ғулу, тарсеъ, талмеҳ, сингари шеърий ҳамда лафзий санъатлардан; ўнлаб халқ иборалари, мақол ва ҳикматли сўзлардан ғоятда усталик билан фойдаланган. Ҳар бир баҳория характеридаги қасида табиат гўшасининг бир парчасини китобхон кўз ўнгида намоён этади. Шоир манзара тасвирида кўпинча муайян жой-юрт, шаҳар, боғ кўринишини, Сийстон, Ғазна, Балх, Гурганнинг бетакрор баҳорининг сержимо файзини чизишга интилади, китобхоннинг она заминга меҳрини оширади. «Марҳабо эй Бомиён Балхи, марҳабо» Нўшод дарасидан келдингми ёки Навбаҳор боғидан чиқдингим, хуш келибсан Балхнинг сўлим навбаҳори, баҳор Балхдан бошланганлиги учун ўзгача гўзалдир» каби фикрлар билан бошланади «Умул билоди» — шаҳарлар онаси Балх тасвирига бағишланган бир қасида. Барча тадқиқотчилар Шарқ мадҳ қасидасининг мумтоз намунаси ҳақида сўз юритганда «Доғгоҳ»ни, энг таъсирчан қасида-мадҳия ҳақида гапирадилар, «Султон Маҳмуд мотами» қасидасини тилга оладилар. Ҳақиқатдан ҳам бу қасидаларнинг бирида табият гўзаллиги кўтаринки руҳда тасвирланса, иккинчидан, ғазнавийлар хонадони, сарой аъёнлари бошига тушган мусибатнинг мунгли оҳанглари назм риштасига тортилган.

Фаррухий қасидаларининг ҳар бирида мавзу, образ, ғоя, қофия, бадиий унсурлар мутлақо янги.

Шу билан бирга шоир қасидалари катта маданий тарихий аҳамиятга ҳам эга. Чунки бир қанча қасидаларида муаллиф турли йилларда Ҳиндистон, Хуросон, Мовароуннаҳр, сингари минтақаларда рўй берган воқеаларни тасвирлайди, саналарни хронологик тарзда беради; шу ўлкалар халқлари касб-корига доир кўплаб қизиқарли далилларни келтиради. Барча ғазнавийлар ҳукмронлигининг сафарию зафарларида ҳамроҳ бўлган шоир ўз қасидаларида тарихий ҳақиқатни ёзган.

Фаррухий XI форсий аср шеъриятида кўп қасида ёзган санъакорлардан бири ҳисобланади. Унинг қасидалари мазмун ва тузилиш нуқтаи назаридан мутлақо ўзига хосдир. Баҳор васфидаги қасиданинг муқаддима байтларига эътибор беринг:

Яке хуфта дар паранд, яке ҳуфта дар ҳарир,
Яке раста аз нуҳуфт, яке часта аз ҳисор,
Зи булбул суруди хуш, зи сулсул навои нағз,
Зи сарй ҳадиси хуб, зи кумрй хурўши зор.
Яке бар канори гул, яке дар миёни бед,
Яке зери шохи сарв, яке бар сари чинор.

«... Бири тош қабиғида ётарди, яна бири ҳарирга бурканиб ухларди, бири маст уйқудаи турди, бошқа бири эса улкан қўрғон бўғотидан чиқди. Булбулнинг хушнаво нағмаси, сулсулнинг эса хуш оҳанглари, Какку, яхши ҳадис айтади, қумри эса нафис хониш этар, бири гул бағрида, ул бири эса мажнунтол қуршовида, Бири сарв тибидаю бошқа бири чинор шоҳида мастона куйлайди.»

Қасиданинг насибу чурезгоҳи ҳам, муқаддимаю хотимаси ҳам баҳор келишида бошланган табиат кўрки, хушилҳом қушлар базми таърифига бағишланган. У ўқувчи қалбида Нарвўзи оламга қисбатан рағбат, шукуҳли оламга муҳаббат уйғотади.

Фаррухийнинг ғазал ва рубоийлари айрича таровават, оҳангга эга. Уларда шоир ишқ мавзусини хосса бир услубда тасвирлаган. Ер мижгонларию қоши, оташин яноғию, исонафас хуфтори, жонбахш лаъли, мушкинсочию сарву тубини шарманда қиладиган алифдек қомати нафис чизилади; ошиқ учун висол нашъаси қанчалик тотли бўлса, айрилиқ дарди, ҳижрон азоби ҳам шу қадар руҳафзодир:

Сиёҳчашмак меҳри ту ғамгусори ман аст,
Бар рўзгори хазон рўи ту баҳори ман аст.
Дилам шикори сиёҳчашмакони туву равост
Аз оҳки ду лаби ширини ту шикори ман аст.

(Қоракўзлигим сенинг меҳринг менга ғамгусордир, ҳаётим хазинрезгисида сенинг юзинг баҳоримдир. Менинг қалбим сенинг чарос кўзларингни овлашга интилса, раводир, зероки истагим икки ширкй лаъли лабинга эришмоқдир).

Баъзи тадқиқотчилар Фаррухийни жонли халқ тили билан адабий тилни бир-бирига яқинлаштирган санъаткор сифатида алоҳида эъзозлайдилар. Чунки шоир асарларида оддий халқ орасида, турли шеваларда қўлланиладиган кўплаб сўз, ибора, ном, гиёҳ ўсимликлар, паррандалару набодотга доир атамаларни моҳирлик билан қўллаб, она-тили лексик қатламига олиб кирган. Демак, Фаррухий хушовоз хонандаю нозиктаъб машшоқ, чинакам табиат ва гўзаллик вассофи-санъаткор, ғазнавийлар даври адабий-маданий ҳаётининг забардаст арбоби сифатида ҳамиша ардоққа лойиқдир.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ,
Филология фанлари доктори,
профессор.

SPORT

ОЛТИН ВА КУМУШ

Алмати шаҳрида енгил атлетика бўйича Халқаро мусобақа ўтказилди.

Совриндорлик баҳсида Хитой, Монголия, Россия, Озарбайжон, Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистон спортчилари ҳам иштирок этишди. Юртдошларимиз иккита олтин, бешта кумуш, олтита бронза медалларига эга бўлишди. Хусусан найза улоқтирувчилардан Елена Бургиман билан Николай Борисовларнинг маҳоратлари мутахассисларда яхши таассурот қолдирди.

ИККИ ПОҒОНА ЮҚОРИ

Олий лига футбол жамоаларининг саккизинчи тур ўйинларида йирик ҳисоблар қайд қилинди.

МХСК футболчилари «Наврўз» жамоасини қабул қилиб, дарвозага еттита туп киритиб, битта ўтказиб юборишди. Нурафшончилар эса «Косонсой» футболчиларини қабул қилишди. Бу учрашув 5:0 ҳисобига тугади. Пахтакорчилар ҳам бу сафар бўш келишмади. Улар Урганч динамочилар майдонида ўйнаб, дарвозага иккита жавобсиз туп киритишди. «Пахтакор» бу ғалабадан кейин 12 очко билан икки поғона юқорига кўтарилиб, еттинчи бўлиб турибди. «Навбаҳор» 20 очко билан пешқадамлик қилмоқда. МХСК ва «Нефтчи» жамоаларида 19 тадан очко бор.

ЙИРИК ҲИСОБЛАР

Биринчи лига футбол жамоаларининг 12-тур ўйинлари бўлиб ўтди.

13 та учрашувдан еттитасидан йирик ҳисоб қайд этилди. Жумладан, «Боғдод»-«Металург», «Шаҳрихон»-«Тегирмончи» учрашувлари 3:0 ҳисобида тугаган бўлса, «Букалик»-«Кимёгар» ўйини 3:1 бўлди. «Тукимачи»-«Шўртан»- 4:1, «Диёр»-«Гулистон»- 2:4, «Прогресс»-«Зафар»-4:1, «Зарафшон»-«Ҳисор» -5:0 бўлди. Ҳозир, «Зарафшон» 32 та очко билан олдинда бормоқда. «Прогресс» ва «Чилонзор» жамоалари ҳисобида 29 тадан очко тўпланди.

Мирзо АНВАР.

Ўзингизни билинг!

САБР–ТОҚАТЛИМИСИЗ?

Қуйида келтирилган 15 саволга жавоб бериб, буни аниқлаб оласиз. Жавоб аниқ бўлиши - фақат «Ҳа» ёки «Йўқ» қабилида бўлмоғи керак.

1. Бировга бирон нарсани тушунтирганингизда у тушунавермаса- Сиз яна бир бор бажонидил тушунтира оласизми?

2.Магазиндан бирон нарса сотиб олмоқчисиз - лекин у ерда навбат кутувчилар кўп. Сиз хариддан воз кечасизми?

3. Эртасига Сиз учун муҳим бир иш ҳал бўлиши керак бўлганида, кечаси ухлаёлмай чиққан вақтларингиз бўлганми?

4. Почта қутисидан хатни олишингиз билан уни дарҳол ўқиб чиқасизми?

5. Кўпдан орзу қилиб юрган нарсангизга етадиган пул тўпладингиз. Шунда яна ярим йилдан сўнг шу нарсанинг янада замонавийроқ ва мукаммалроғи чиқишини билиб қолдингиз дейлик, шу ярим йилни яна кута оласизми?

6. Шифокорларни узоқ кутиб ўтиришдан жаҳлингиз чиқиб кетадими?

7. Бирон-бир бошқотирмани ёки бирон жумбоқни охиригача еча олмаганингиздан жаҳлингиз чиқадими?

8. Аниқ сўзининг устидан чиқолмайдиган дўстларингизни (у билан уйдан ҳоли жойда учрашишга келишган бўлсангиз) ҳеч бўлмаганда ярим соат ортиқча кута оласизми?

9. Сиздан сабр-тоқатни талаб қиладиган энг яхши кўрган машғулотингиз борми?

10. Атрофингиздагилар имирсилаб ишлаётганга ўхшамайдими?

11. Ўртоғингиз ўз саёҳати таассуротларини тумтағроқ ва узоқ гапириб берса - уни охиригача тинглашга қодирмисиз?

12. Дўконда кимдир навбатсиз олдинга ўтиб кетса асабийлашасизми?

13. Телевизорда тасвирлар липиллаб кўрина бошлаганда, тасвирлар ўзи тинчиб қолишини кутасизми?

14. Телефон будкаси олдида 10 дақиқадан бери кутиб турибсиз дейлик. Лекин гаплашаётган одам гапини тугатишидан дарак йўқ. Шунга қарамай, яна кутиб тураверасизми?

15. Ушбу синов-сўровларга жавоб бермасдан олдин уларнинг жавобларини кўриб чиқишга уринмадингизми?

Саволларга берилган жавоблар бўйича балларни қуйидагича ҳисоблайсиз: 4,5,8,9,11,12,13,14-саволларга «ҳа» деб берилган ҳар бир жавобга ва 2,3,4,6,7,10,15- саволларга «йўқ» деб берилган ҳар бир жавобга бир очкодан берасиз. Натижаларни газетамизнинг келгуси сешанба сонида ўқийсиз.

«Пиниста» эмасмисиз?» синов-сўровлар жавоблари бўйича хулосалар:

Сиз «0» ва 1 очкога эга бўлган бўлсангиз, эҳтимол сиз умуман ичкилик ичмайдиган одамсиз. Лекин афтидан, саволларга жуда самимий жавоб бермагансиз ёки спиртли ичимликлар билан боғлиқ бирон муаммоингиз бор.

Мабодо, 2 дан 4 очкогача тўплаган бўлсангиз ва жавобларингиз самимий бўлса, у ҳолда сизга ҳеч қандай хавф-хатар таҳдид солаётгани йўқ. Демак, Сиз ичкиликка осойишта муносабатдасиз, яъни унга берилиб кетаётганингиз ёки унга муросасиз бўлиб қолаётганингиз йўқ.

Беш очко жамласангиз- олдингидай ҳисоблайверинг. Лекин жуда ўзингизни қўйиб ҳам юборманг. Бироз бўлса ҳам ўзингизни назорат қилиб борганингиз маъқул.

Олтидан 12 очкогача - хушёр тортиш керак. Ичкилик менга таҳдид қилолмайди деб алданиб қолиш ҳеч гапмас. Бироқ, бир тажриба қилиб синаб кўришга қандай қарайсиз? Ўзингизни синаш мақсадида вақти-вақти билан ҳамма ичиб ўтирган улфатлар орасида мутлақо ичмай ўтиришга уриниб кўринг. Бундан ҳам маъқулроғи- ҳаётингиз жадвалига «хушёр ҳафта»ларга ўхшаш нарсани киритиб, курсатилган вақтда нима бўлишидан ва Сизни қандай зўрлашларига қарамай, бир томчи ҳам ичкилик ичманг. Шу пайтлардаги ҳолатингизга разм солинг.

Агар 12 ёки ундан кўпроқ очко тўплаган бўлсангиз ва жавобларингиз чин бўлса - унда жиддий ўйлаб кўришингизга тўғри келади. «Пиянста» бўлиб қолиш хавфи нақд кўз ўнгингизда турибди. Яхшиси- мутахассис руҳшуносга мурожаат қилишни тавсия этамиз. Ичкилик Сизни ўз домига тортиб кетаётганлигининг туб сабабини тушунишингизга у ёрдам беради.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

КАВКАЗ ТОҒЛАРИ ОША...

Кавказ деганда, виқор билан кўкка қад кўтариб турган, қор ва музликлар билан қопланган баланд тоғлар, беғубор қуёшли кунлар, саҳий табиат, ҳаётбахш мусаффо ҳаво, оромгоҳлар ва баланд-паст тоғ йўллари кишининг кўз ўнгида гавдаланади.

Бош Кавказ тоғларидан ошиб ўтган йўлларимдан бири - «Гуржистон ҳарбий йўли»дир. Унинг узунлиги 207 километр. Мазкур йўл Владикавказ шаҳаридан бошланиб Тбилисигача давом этган бўлиб, айни вақтда Шимолий Кавказ билан Жанубий Кавказ оралиғидаги энг асосий ва энг қисқа автомобил йўли ҳисобланади. Бу йўл Кавказ тоғларини айланиб ўтадиган йўлдан олти баробар қисқадир.

Гуржистон ҳарбий йўли қадимдан маълум, бўлиб Плиний ва Страбон асарларида ҳам тилга олиб ўтилган. XI - XII асрларда Кавказолди (шимоли) билан Кавказорти (жануби) савдо муносабатлари ривожланган даврда йўлнинг аҳамияти янада ортади. XIX асрда Гуржистон Россияга қўшиб олингач, йўл ҳарбий стратегия аҳамиятига эга бўлганлиги учун «Гуржистон ҳарбий йўли» деб номланган. Удумга кўра ҳамон шундай деб аталади.

Биз 30 июнь куни Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг бир гуруҳ талабалари билан Владикавказ шаҳрига етиб келдик. Шаҳар Терек дарёсининг ўнг соҳилига жойлашган. Биз автомобил шоҳбекатидан «ЛАЗ» русумидаги автобусга ўтириб, ҳарбий йўл бўйлаб Тбилиси томон йўлга чиқдик.

Гуржистон ҳарбий йўли бир-бирига параллел жойлашган бешта: Ўрмонли, Яйловли, Қояли, Ёнбош ва Бош Кавказ тизма тоғларини кесиб ўтади. Владикавказдан бошланган йўл Терек дарёси водийси бўйлаб давом этади. Йўлнинг икки томонидаги тик тоғ ёнбағирлари қалин ўрмонлар билан қопланган.

30 километр йўл юриб Ларси қишлоғига етиб келдик. Қишлоқда Терек дарёси ўзанидаги улкан гранит тош эътиборимизни ўзига тортди. Ҳайдовчининг гапига қараганда, ҳажми 6000 куб метр келадиган мазкур тошнинг вазни 1500 тонна келади. Бу тош адабиётларда «Ермолов тоши» деб юритилади.

Ларси қишлоғидан кейин машҳур Дарьял дараси бошланади. Йўл «Шайтон кўприк» деб аталмиш кўприкдан Терек дарёсининг ўнг соҳилига ўтади. Дараниң энг торайган қисми худди шу жойда. Автобус Дарьял дарасига кириб борар экан, водийнинг тик икки ёнбағри кўтарилган сари бир-бирига яқинлашиб боради ва бизни ўз оғушига, ўз домига тортаётгандай, айни вақтда ваҳимали кўринади. Машина йўлнинг чап томонида 800 метр баландликка кўтарилган қоянинг остидан ўтаётганида йўловчиларнинг юраги орзиқиб кетади... тик қоя худди тепангиздан босиб тушаётгандай туюлади.

«Шайтон кўприк»дан ўтгач, биз Гуржистон ҳудудига кириб бордик. Олис-олисдан Казбек тоғининг пурвиқор, қор билан қопланган чўққиси оқариб кўзга ташлана бошлайди, даранинг чап томонида эса қадимий «Тамара қўрғони»нинг харобалари кўринади.

Машинамиз Гвелет кўприги орқали Терек дарёсининг чап соҳилига ўтди. Йўлнинг шу қисми жуда ҳам манзарали, ҳаво ҳароратининг ўзгариши, сув ва шамолнинг емириши натижасида антиқа шакл-ҳайкаллар вужудга келган. «Сфинкс»,«Соқчи» ва «Дев» деб аталувчи қоя-обидалар шулар жумласидандир.

Ниҳоят, Дарьял дараси кенгайиб, кенг яйловдан ўтиб Казбеги қишлоғига етиб келдик. Қишлоқда Гуржистон адабиётининг мумтоз вакили А.Казбеги (1848-1893)га ҳайкал ўрнатилган. Бу ерда ўлкашунослик музейи жойлашган. Қишлоқнинг ҳавоси шу қадар тоза, беғубор ва мусаффоки, уни сўз билан тасвирлаш қийин. Шу ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олган, чарчоғини босиб, йўл азобини унутгач, аъзойи бадани енгил тортган кишигина уни ҳис эта олади.

Уммон сатҳидан 5033 метр баланд бўлган, қор билан қопланган Казбеги чўққисига қишлоқдан қарасангиз қуёш нурида кўзингиз қамашади. Қишлоқ атрофи хилма-хил майса ўтлар билан қопланган яйловдан иборат.

Талабалардан бири «Домла, ҳув анави чумолиларга ўхшаб кўринаётган нарсалар нима?» деб сўради. Мен дурбинни қўлимга олиб, ўша томон назар ташладим. Улар яйловдаги қўйлар экан. Ёзда қўйлар шу яйловларда боқилади.

Биз бироз ҳордиқ чиқаргач, йўлга тушиб, Хеви дарёсидан ўтдик. Йўлнинг икки томонида қадимий соқчилар минораси қад кўтарган. Ўтмишда бу миноралардан душманларнинг яқинлашиб келаётгани ҳақида маълумотлар бериб турилган.

Казбеги қишлоғидан 18 километр нарида Коби қишлоғи жойлашган. Коби яқинидаги Трусови деган жойда «Нарзан» минерал суви булоқдан чиқиб, ариққа айланиб оқиб турибди.

Тоққа кўтарила бошладик. Байдарка дарёси ўзанининг чеккаларида, тоғларнинг ёнбағирларида, кичик сойларда қор уюмлари чеккаларида, тоғларнинг ёнбағирларида, кичик сойларда қор уюшмалари ётибди. Айрим қор уюмларининг қалинлиги 3-6 метр атрофида. Баъзи қор уюмларининг остки қисми эриб «ғор» ҳосил қилган. Бу жойларда қишда қор кўп ёғади ва ёзнинг июнь ва июль ойларида ҳам эриб улгурмайди.

Бош Кавказ тоғларининг ёнбағирлари уммон сатҳидан 2500-3000 метр баландликдаги жойларни ўтлоқлар гиламдек қоплаб ётибди. Бу ўтлоқларда тоғ гунафшаси, бўтакўз, мойчечак ва қўнғироқ гуллар ранг-баранг бўлиб очилган, улардан таралиб турган муаттар ҳид димоқларга урилиб, кишининг баҳри дилини очади.

Мана, Гуржистон ҳарбий йўлининг энг баланд жойи-Крестли довонига ҳам етиб келдик. Довон уммон сатҳидан 2379 метр баландликда. Довоннинг асли номи Нудаури бўлиб, 1824 йилда энг баланд нуқтани белгилаш учун шу жойга крест шаклида тошлар қўйилган. Шундан кейин «Крестли довон» деб юритила бошлаган.

Мен бу довондан тўртинчи мартаба ўтишим. Ҳар сафар ўтганимда довонни қуюқ туман қоплаган бўларди. Бу сафар эса туман йўқ, ҳаво очиқ, қуёш саҳий нурини аямай сочиб турибди.

Автобусимиз довондан ошиб, уммондан 2157 метр баландда жойлашган Гудаури қишлоғига етиб келди. Йўлнинг Гудаури қишлоғидан кейинги қисмини маҳаллий халқ «Гудаури жаҳаннами» дер экан. Бу гапда жон бор. Бу жойда Арагви дарёси жуда чуқур водий ҳосил қилган. Йўл водийдан 600 метр тик кўтарилган қоя ёнбағиридан ўтади. Машинамиз Земо-Млети қиялигидаги йўлдан учиб бормоқда. Ҳайдовчи, гуржи йигит хатарли йўлни писанд қилмай, худди кенг текисликда кетаётгандай машинани юқори тезлик билан елдириб бормоқда. Етти«қават»ли айланма йўлнинг ҳар бир бурилишида машина «жаҳаннам» ёқасидан ўтади йўлнинг бурилиш жойида «жаҳаннам» - Арагви водийсига кўзи тушган кишининг юраги ҳапқириб кетади ва кўзини чирт юмиб олади. Қизиқ, айланма йўлда «жаҳаннам» гоҳ ўнг томонимизга, гоҳ чап томонимизга ўтиб қолади: кишининг боши айланиб, гангиб қолиши ҳеч гап эмас.

Анча юргач катта булоқ ёнига келганда автобусни тўхтатди. Ҳамма зилол сувда ювиниб, сув бўйида нафасни ростлаб олгач, яна йўлга равона бўлдик. Кавказ тоғларининг жанубий ёнбағридаги Пасанаури қишлоғига етиб келдик. Бу қишлоқда кўпчиликка манзур бўладиган гуржи миллий таомлари тайёрлайдиган ошхона бор. Унинг ёнидаги булоқдан «Есентуки» тоифасидаги маъданли шифобахш сув булоғи қайнаб турибди.

Яна йўлга равона бўлдик. Ананури қишлоғидан ўтиб, Булачаури қишлоғига етиб келдик. Булачаури қишлоғидан оқиб чиқувчи зилол булоқ сувлари махсус ҳовузга йиғилиб, қувурлар орқали Тбилиси шаҳрига юборилади. Гуржистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларида, чорраҳалардаги мосламалардаги кичик фаввораларда бу зилол тоғ сувидан баҳраманд бўлиш мумкин.

Арагви дарёсининг Кура дарёсига қўшилган жойига қадимги Гуржистон пойтахти Мцхета жойлашган. Мцхета-қадимги гуржи меъморчилигининг мумтоз намуналарини дунёга танитган шаҳар. Қадимги пойтахт ўзининг археологик топилмалари билан ҳам машҳур.

Яна бироз юргач, Гуржистон пойтахти-Тбилиси шаҳри Сизни бутун салобати ила қарши олади...

Мирортуқ МИРАБДУЛЛОҲ ўғли.

Бола азиз одоби ундан азиз.

Ғамхўрлик

ФАХРИЙЛАРГА СОВҒАЛАР

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 1 майдаги Фармонига биноан 9 май — Ғалаба куни муносабати билан 2-Жаҳон уруши ногиронлари, қатнашчилари ва байналминал жангчилар энг кам иш ҳақининг 2,5 баробари миқдорида 1000 сўм пул мукофоти тақдирландилар. Ушбу Фармон юзасидан Тошкент шаҳар, Чилонзор туманида яшовчи 1641 киши ҳам ўз вақтида тегишли пул мукофотига сазовор бўлдилар.

Бундан ташқари Чилонзор туман ҳокимлиги ва туман ижтимоий таъминот бўлими ташаббуси билан уруш қатнашчилари, ногиронлар турли оталиқ ташкилотларга аввалдан бириктириб қўйилди. Мазкур оталиқ ташкилотлари уларни вақти-вақти билан рағбатлантириб бормоқдалар. Жумладан, Чилонзор тумани 1996 йил 2 майдаги қарори билан оталиқ ташкилотларга бириктирилган 158 нафар 1-гуруҳ ногиронлари қимматбаҳо совғалар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва пул мукофотлари билан тақдирландилар. Барча уруш қатнашчилари номига табрикномалар жўнатилди.

«Совпластитал» қўшма корхонаси ўзлари оталиққа олган етти нафар1-гуруҳ уруш ногиронларини 100 сўмдан пул мукофоти, «Алгоритм» ишлаб чиқариш бирлашмаси озиқ-овқат маҳсулотлари ва қимматбаҳо совғалар, «Ўзбеклифмонтаж» бошқармаси 500 сўмдан пул мукофоти, Тошкент шаҳар солиқ инспекцияси қимматбаҳо совғалар билан табрикладилар. Буларга ҳамоҳанг тарзда туманимиздаги «Улуғбек» номли маданият ва истироҳат боғида тантанали кечалар уюштирилди. Шунингдек, ижтимоий таъминот бўлимимизда фронт ортида фидокорона меҳнат қилган пенсионерлардан 96 кишига «Шуҳрат» медали тантанали равишда топширилди.

Мастура ҲОЖИМАТОВА,
Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани
ижтимоий таъминот бўлими мудири
муовини.

Шарҳловчи минбари

ИСРОИЛ: УМУМИЙ САЙЛОВЛАР ТИНЧЛИК КЕЛТИРАДИМИ?

29 май куни Исроилда бўлиб ўтган умумий сайловлар нафақат ушбу мамлакат, Яқин Шарқ, балки жаҳон жамоатчилиги диққатини тортган муҳим сиёсий воқеалар сирасига киради. Чунки, мазкур минтақадаги ўнлаб йиллар давом этган узлуксиз танглик- сиёсий беқарорлик, урушлар, оммавий террорчилик арабларга ҳам, исроилликларга ҳам на тинчлик, ҳузур-ҳаловат ва на шон-шуҳрат келтирди. Шу билан бирга у Шарқ ва Ғарб ўртасидаги «совуқ уруш»нинг жиддий унсурларидан бири сифатида узоқ йиллар мобайнида халқаро муносабатларга салбий таъсир кўрсатиб келди.

Албатта, Исроилда олдинлар ҳам сайловлар куп булган. Лекин бу галгиси олдингилардан бир мунча фарқ қилди. Биринчидан, у муддатидан олдин утказилди. Утган йил ноябрида уша пайтдаги бош вазир Исҳоқ Рабин террорчи - талаба И.Амир томонидан отиб улдирилгандан кейин, унинг урнига сайланган Шимон Перес ҳукумати парламентда жиддий қийинчиликларга дуч келди, ички мухолифатнинг фаоллашуви туфайли араблар билан тинчлик мулоқотларини давом эттириш оғирлашди. Шу ва бошқа сабабларга кура мамлакат раҳбарияти уз мавқеини мустаҳкамлашнинг синалган демократик воситаси сифатида сайловларда купроқ фуқароларнинг ишончини қозониш йулини танлади.

Иккинчидан, исроил фуқаролари 120 кишидан иборат мамлакат кнессети (парламенти) депутатлари билан бирга бош вазирни ҳам тугридан-тугри сайладилар. Бу ҳам олдинги сайловларда булмаган янгиликдир.

Учинчидан, сайловлар ҳозирги Исроил давлати вужудга келгандан буён биринчи марта минтақада тинчлик қарор топаётган, Тель-Авив қатор қушни араб давлатлари билан яраш битимига эга булган. Фаластин мухторияти шаклланаётган бир шароитда булиб утди.

Бироқ, сайловлар арафасида мамлакатдаги сиёсий вазият фаластинлик «Ҳамас» ва «Ислом жиҳоди» ҳамда ливанлик «Ҳизбуллоҳ» ташкилотлари жангариларининг террорчилик ҳаракатлари, жумладан, Исроил ҳудудида уюштирилган портлашлар оқибатида куплаб одамларнинг қурбон булишлари сабабли кескинлашди. Аҳоли уртасида утказилган суровлар жамоатчилик фикри арабларга нисбатан қаттиқ сиёсат тарафдорлари томон оғаётганини курсатди.

Сайловларда куплаб сиёсий партиялар қатнашган булсада, асосий кураш мамлакат раҳбарининг «Авода» партияси ва унг миллатчилар блоки «Ликуд» ҳамда уларнинг етакчилари, Яқин Шарқда тинчликни қарор топтириш жараёни асосий меъморларидан бири, 73 яшар Шимон Перес ва нисбатан янги сиёсатчи, 46 яшар Биньямин Натаньяху уртасида кетди. Курашнинг бош масаласи эса, Араб-Исроил муаммосини узил-кесил ҳал қилиш йули билан давлатнинг хавфсизлигини, халқнинг тинч ҳаётини таъминлаш муаммолари булди.

Иккала томон ҳам уз сайловолди дастурларида тинчлик ва хавфсизликни таъминлашни ваъда бердилар. Лекин, агар «Авода» раҳбари Араб-Исроил муаммосида муроса йулидан боришни давом эттириш, Фаластин мухториятти масаласини тинч воситалар орқали оҳирига етказиш тарафдори булса, «Ликул» етакчиси арабларга нисбатан қаттиқ қул булиш, террорчиларнинг ҳар бир чиқишларига қарши уларга қақшатғич зарба бериш (шу жумладан Исроил ҳудудидан ташқарида ҳам), Фаластин мухториятининг мустақил давлат даражасига кутарилиши, Қуддус шаҳрининг булинишига йул қуймаслик сиёсатини юритишга даъват этди.

Исроил фуқаролари бу йуллардан қайси бирини танлайдилар, деган саволга сайлов куни жавоб беришлари керак эди. Сайловлар булиб утган куннинг кечаси қилинган дастлабки ҳисоб-китобларга кура «Авода» партияси ва унинг раҳбари уз рақибларига қараганда бирмунча олдинда булсалар, эртаси куни тонготарда улар олган овозлар сони, аввал, тенг булса, куннинг иккинчи ярмига бориб, Натаньяху олдинга чиқди. Иккала номзод орасидаги фарқ атиги 0,9 фоиз булса ҳам, бу ғалаба эди.

Партиялар уртасидаги мусобақада эса, 35 та депутатлик мандатига эга булган «Авода» биринчи, 32 та урин эгаллаган «Ликуд» иккинчи булди. Собиқ шуро мамлакати ҳудудидан кейинги йилларда кучиб келган исроилликларни бирлаштирувчи, Натан Шаранскийнинг «Исраэль Ба-Алия» деб номланган партияси номзодларидан 7 нафари парламент аъзоси этиб сайланди. Бу - мазкур янги партия учун муваффақиятдир, албатта.

Сайловлардан олдин айрим кузатувчилар, мамлакатдаги вазият ва унинг яқин келажакдаги ривожи ҳусусида фикр юритганда, бундан кейинги Исроил-Араб мулоқотларининг янада мураккаблашувини башорат қилган эдилар. Афсуски, ушбу тахминнинг тугри чиқишини таъминлови омиллар оз эмас. Шу билан бирга Исроил янги бош вазири узининг дастлабки баёнотларида унинг ҳукумати олдин тузилган битимларга содиқ булиб қолиши ҳамда у Исроил-Араб мулоқотини давом эттириш тарафдори эканлигини билдирди.

Фикримизча, сайлов натижалари қандай булиши ва Исроил ҳукуматини ким бошқаришидан қатъий назар, исроилликлар ҳам, араблар ҳам, уз купчилигида, тинчлик йулидан боришни ихтиёр этганликларини ҳаётнинг узи намойиш этмоқда.

Собир ҚУРБОНОВ.

«БАХТЛИ БОЛАЛИК» ХИРОМИ

Навоий кон-металлургия заводининг «Фарҳод» маданият саройи қошидаги «Бахтли болалик» рақс ансамбли тузилганига 25 йил тулди. Ансамблни рақс санъатининг фидойиси Людмила Лобанова ташкил этган. У саҳнага илк концерт дастури — «Шодлик тароналари» билан чиқиб, барчанинг эътиборини тортганди. Ушанда томошабинлар келгусида ансамбл қатнашчилари санъат чаманининг ҳақиқий гулғунчаларига айланишига ишонишганди. Дарҳақиқат, ансамбл бирин-кетин ранг-баранг концерт дастурларини томошабинларга тақдим эта бошлади. «Мен бахтимни куйлайман», «Бахтли болалик қувончлари», «Оққушлар хиром этганда» дастурларида рақснинг мўъжизакор олами, унда акс этган шодумон ҳаёт таронаси, турли миллатнинг жозибадор хиромлари шинавандалар томонидан илиқ кутиб олинди. Ансамбл собиқ Иттифоқнинг купгина йирик шаҳарларида концерт берди. Унинг дастури Марказий телевидение орқали намойиш қилинди. Болаларни нафосатга, санъатнинг сеҳрли оламига ошно этаётганини назарга олиб, республика Маданият ишлари вазирлиги 1980 йили ансамблни «Намунали болалар ансамбли» унвонига тавсия этди.

Екатерина Казанова, Екатерина Миндалиева, Надежда Кокарева бошчилигида ансамбл уз фаолиятини давом эттирмоқда. Яқинда ансамбл «Ўзбекистон гулдастаси» концерт дастури билан Киевда «Рақс ансамбллари курик-танлови»да қатнашиб, нуфузли уринни эгаллади.

Ансамбл қатнашчилари ҳамон изланишда. Томошабинларга манзур буладиган рақс гулдасталарини тайёрлашда давом этаётирлар.

С. СИРОЖИДДИНОВ.

МУНАЖЖИМ ТАЪБИРИ: САЛОМАТЛИГИНГИЗНИ АСРАНГ

4-5 июнь кунларида тери, ут қоп ва модда алмашиши аъзоларида муолажаларни иложи борича тухтатиб турган маъқул. Мазкур кунларда суяклар мурт булганлигидан тез синиб қолишга мойилроқ булади. Қолаверса, тишни, умуртқани даволаш билан кечадиган муолажалар ҳам тавсия этмайди. Эрталаблари айниқса, жигар фаолияти сусайган булади. Ут қоп, талоқ, ошқозон, лимфа, суяк системаси, айниқса кукрак қафасининг олд томони, тизза, умуртқа, орқа мия фаолияти ҳам бирмунча сустроқ булади. Шу сабабли имкон борича жарроҳлик тиғи билан утказиладиган муолажаларни тухтатиб турган маъқул. Қолаверса, тана аъзолари мазкур кунда озуқадан заҳарланиб қолишга мойилроқ булганлигидан, ҳар қандай суюқликлар орқали (шу жумладан, веналар орқали томизиладиган суюқ дорилар) жигарни бирмунча зуриқтириш ҳам мумкин. 4 июнда асаб тизими жазавага мойилликни намоён этиши мумкин. Шу боис узингизга ва дустларингизга яхшиликлар тилаб, дуолар қилишга, уйда шам ва исириқ тутатиб яхши ниятлар ила ҳордиқ чиқаришга интилинг.

5 июнь куни дори-дармонларнинг аллергия бериш хусусияти бирмунча ошади. Бу эса дори ичиб турган беморларнинг кайфияти бирмунча ёмонлашиш ва ҳис-туйғуларида таранглик билан намоён булиши мумкин. Бундай ҳолатнинг олдини олишда кундалик иш ва ҳордиқ чиқариш тартибига риоя қилишни ҳамда парҳез таомлар истеъмол қилиб туриш, тинчлантирувчи дори-дармонлар, ялпизли кук чой валериана илдизи дамламаларидан ичиб туришнинг фойдаси катта. Жигар, ут қопи, буйрак, буйрак усти бези, сут безлари, ошқозон каби аъзоларда жарроҳлик тиғи билан кечадиган муолажаларнинг муваффақиятли утиши кармага ҳам боғлиқ. Яъни Шарқ астрологиясига биноан, мазкур жараён уз эволюцион ривожланишингиз тараққиёт йулидан қандай бораётганлигини курсатади. Бу эса мазкур кунларда уз танангиз аъзоларидаги узгаришларни пухтароқ билиб олиш имконини ҳам беради.

6-7 июнь кунлари буғимларда, оёқда, нерв системаси билан боғлиқ куриш, ҳиссиёт аъзоларида иложи борича жарроҳлик тиғи аралашуви билан кечадиган муолажаларни тухтатиб турган маъқул. Бунинг иложи булмаса 7 июнь куни эрталаб соат 12га қадар амалга ошириш ҳам яхши натижа билан тугайди. Қолаверса, мазкур кунларда сув муолажалари ҳам яхши наф беради. Юрак, қон-томирлар фаолиятини кучайтириш ҳам мумкин. Турли жисмоний муолажалар ҳам яхши натижа беради.

8-9 июнь кунлари буйрак, буйин, тери аъзолари бир мунча заифлашган булади. Шу боис суюқликларни камроқ ичишни тавсия этамиз. Турли ҳиссий қузғалишларни намоён этадиган, депрессияларга сабаб буладиган аллергия жараёнларнинг дори-дармонлар таъсирида тез намоён булиши ҳоллари ҳам кузатилади. Қолаверса, ҳиссий аъзолар, эндокрин системаси, оёқларда айниқса, товонда тиғ аралашуви билан кечадиган муолажаларни тухтатиб турган маъқул. Шу боис иложи борича камроқ юришни, оёққа янгигина пойафзал кийиб, уни зуриқтирмасликни маслаҳат берамиз. Оёқда уқалаш, сув ванналари утказиш, таркибида наркотик моддалар бор дориларни ичмай турган маъқул.

8 июнда узаро хушмуомала, меҳрибонлик, вазминликни намоён этиш билан бирга яхши истаклар тилаб, дуолар уқишни маслаҳат берамиз. Ҳиссиётга берилувчан кишиларга иложи булса, кайф қиладиган усимликлардан тийилиб туришни маслаҳат берамиз. Шунингдек, улар барча физиологик жараёнлардан ҳам тухталиб туришлари яхшироқ.

10-11 июнь кунлари бош шикастланишига мойил булиб туради. Шу боис тиш шифокори хузурига боришдан сақланиб турган маъқул. Бош ва буйинда жарроҳлик тиғи билан утказиладиган муолажаларни тухтатиб турган маъқул. Кундалик меҳнат ва дам олиш тартибига риоя қилган ҳолда очиқ ҳавода купроқ сайр этган фойдалидир. Мазкур кунларда буйракларда жарроҳлик тиғи билан утказиладиган муолажалар яхши натижа беради.

Ҳафтанинг охирига бориб юракда сурункали касаллиги булган кишилар ҳам узларини яхши ҳис этадилар. Саломатликнинг бундай яхшиланиши Селена (меҳрибон ой ва ойдин карма) билан Қуёшнинг бирлашиши билан боғлиқлиги ҳар етти йилда агар инсон ҳалол, пок турмуш кечирган булса, меҳр-мурувватнинг қудратини намоён этади.

ҲИЛОЛ

Сизни Кумушбиби янглиғ суйгим, «Бегим» дея иззату ҳурматингизни урнига қуйгим келади. Аммо хаёл осмонида муҳрланган Отабеклар «Ўтган кунлар»да қолиб кетганига юрагим селдайин оқаверади-оқаверади... Сиз-чи, сиз-эй, умрни қулларингизга ишониб топширган «марду майдон»лар, айтинг. Болаларнида ота меҳрига зору аҳли аёлингизни куз ёшларига беписанд боққанлар, айтинг, нега жимсиз? Уларнинг нолалари, отадан, жуфти ҳалолидан ҳақли нону насибалари Сизнингда косангизни оқартирармикан? Балки оқартирар, аммо кунгил тубидаги исмсиз дардларингиз умрбод оқармас...

Фахрланиб яшасин аёл

Оғир тур халталарни кутарган аёл ҳолсизланиб ёну верига олазарак термулади. Қанийди, бир инсофли одам булсаю юкини хув анави манзилга қадар ёрдамлашиб кутаришса. Шунда Сиз пайдо булдингиз. Унга кумаклашиш урнига лабингизга қистирган сигаретани у ёқдан-бу ёққа олганча ғудрандингиз: четроқдан юрмайсизми? дея. Назаримда аёл янаям ҳориб кетгандек туюлди...

Гудагини чирқиратганча автобусга осилаётган жувонни итариб, олдинга интилдингиз. Устига устак унга масхара аралаш: холажон, бола билан нима қиласиз осилиб? — дея гап отдингиз. Боякиш жувон автобусдан қолиб кетганигамас, узидан каттароқ кишининг «хола»сига айланиб қолганидан хижолат чекарди. Салгина кенг феъллилик билан аёлга йул берсангиз нима қиларди, йигит?

Аёлнинг рузғоридаги етишмовчиликлар қийнади. Нима қилсин? Болаларининг ҳаммаси бирин-сирин катта булишаётир. Ҳаммаси киядиган, ейдиган вақтда булса, отанинг топгани нимаям буларди. Шунда аёл тижоратчи қуни-қушнилари билан савдо-сотиқ қила бошлади. Сал утмай уларнинг рузғорида ейиш-ичишдан камчилик сезилмай қолди. Хиёл утмай кийинишдан ҳам. Эркак-чи, оила бошлигини айтинг-чи. Авваллари салгина булсада рузғор ғамини ейдиган эркак энди «ётиб» ичадиган текинхурга айланди — қолди. Бечора аёл бу ҳолга чидаб туролмай охири «тукилди»: сиз ҳам бошқа оталарга ухшаб уриниб-суринсангизчи? Ахир оила бошлиғисиз...

Тугри гаплардан узича тескари хулоса чиқарган эрнинг ори келди: — Сенинг топган пулларинг харом! Ким билади, қайси йуллар билан топиб келтирасан?!

Асоссиз гап-сузлардан нима қиларини билмаган шурлик аёл туйиб-туйиб йиғлади. Нима қилсин, у? Болам-чақам, рузғорим деб кечани кеча, кундузни кундуз демай уриниб-суринсаю... Қанийди эрининг топгани оиласига етса, сираям бозор-учарга аралашмасди.

Эри ёшгина хотинини ишлатмай қуйди. Сабаби «ҳамширалар купчиликнинг қулидан утармиш»! Бунинг устига устак қайнонаю қайнотаси бурун жийирадиган одат чиқаришди: кимларни ушлаган қуллари билан ош-нон пишириб беради, дея. Бу каби икир-чикирларга аёлнинг сабру қаноати етди, аммо хиёнатда айблаётган эрининг ноҳақ гапларигаю бесабаб уриб калтаклашларига чидайолмади. Ота-онасининг олдига нима деб қайтиб боради? Ниҳоят унинг бардоши тугади, узини шартта поезднинг тагига ташлади! У ҳақмиди ёки сизми, йигит? Аёлингиз сизнинг дастингиздан жонидан туйиб улиб кетса, иккита гулдек болангиз онасиз қолса наҳотки бепарвосиз? Қани, сиздаги ор, номус ва йигитлик шаъни?

Сизни купинча савдо расталарида аёлларнинг ички кийимларини сотиб утирганингизда куриб қоламан. Уялганимдан юзимнида четга буриб утаман. Шу утиришингиз боис сизни оиладаги туриш-турмушингизни, оталик урнингизни сал булсада илғагандек буламан. Куни буйи сигарета чекиб, писта чақиб, утган — кетганга гап отиб утирибсизу кечки пайт сиздай одамни кутиб яшаётган аёлга дағдаға, «оҳу воҳ» билан кириб борасиз. Сизгамас, уйингизда сиздайин худбинни кутиб яшаётган умри увол Аёлга ачинаман!

Аёлингиз тижоратчи эди. Билмадим, қай йусиндадир менгамас, сизга ва оилангизга бойлик келтириш мақсадида узоқ улкаларга кетганди. Олти ойки ундан дарак йуқ. Сиз эса хотиржамсиз. Наҳотки шу ишингиз, муомалангиз узбек эркагининг табиатига хос одат булса?! У боякишни лоақал суриштирмасангиз? Ахир у бирор касалга чалингандир, балки тирикдир ё уликдир? Шунчалар тубанликни, мешчанликни, фақатгина пулга берилиб яшашни кимдан ва қачон ургангансиз? Сиз ҳам эркакмисиз, йигитмисиз?

Эгрилик, бузуқлик, хиёнат йулига кираётган аёллар купаймоқда, дейишади. Бу гапларда балки жон бордир. Лекин бошдан дуппини олиб, виждонан уйлаб қарасангиз бу номақулгарчиликларнинг асл сабабчиси эркак эмасми? Жуфти ҳалолининг қулига турва тутқазиб, узоқ-яқин элларга юбораётганида у не-не чиғиригу пихини ёрган шилқимларга дуч келишини эр зоти наҳотки тушунмаса? Қолаверса ҳар бир аёл қайсидир эркакнинг синглиси, онаси ёки хотинидирку? Аёл номақбул йулга кирган экан унинг атрофидаги айрим эркакларни худо урган эмасми? Уларни менга қолса эркак деб ҳам атагим келмас.

Агар мен эркак булганимда, аҳли аёлимга, аёллар зотига ширинсуз булардим. Негаки, аёл бир оғиз ширин сузнинг, бир ҳовуч меҳрнинг гадоси. Уз аёлимга узимга ишонгандек ишонар, унинг ори номусини кузқорачиғимдек асраб-авайлардим. Негаки у менга борлигини, умрини бахш этган, фарзандларимни дунёга келтириб оқ ювиб-оқ тараган мунисамку? Яна, уни бозор-учарлардан бутунлай ҳалос қилардим. Эрли аёлми, шундан фахрланиб яшасин ахир!

Агар мен эркак булсам, буйнимга «ола хуржин» тушмасидан уйлаб курардим: шу юкни кутараоламанми? Эртами-кечми туғилажак уғлимга бошимдаги дуппини кийгизаломанми? Уларга нафақат едириб-ичириш балки чин комил инсонийлик хислатларини сингдираоламанми, тарбиялашни биламанми? Оталикнинг масъулиятини аглаб етдимми? Агар англаган булсамгина белимдаги белбоғимни маҳкамроқ боғлаган, бошимдаги муборак дуппини ғурурланиб кийган булардим...

Сиз-чи, Сиз-ей юрагимнинг оғриқли нуқталарига айланганлар! Турт кунлик ҳою ҳавасни, маишату уткинчи молу дунёни болангизнинг бир лаҳзалик қувончига тенглаб курмаганлар, айтинг, йигитлик шаънига мос иш қилаяпсизми? Аёлингизни уз тилингиз билан ёмон отлиққа чиқарсангиз, болаларингизни тирик етим қилсангиз ору номусингиз қаерда қолди? Ота меҳрига зор гудакларнинг қарғиши сизни тинч қуярмиди? Бундоқ танангизга уйлаб куринг: Сиз ҳам йигитсиз-ку, ахир?!

Н.ҚОСИМОВА.

ҚАЛБИ СУТГА ЎХШАЙДИ

Нурмат ОТАБЕКОВ-1955 йилда Қозоғистон Республикасининг Чимкент вилояти Сайрам туманида туғилган.

1981 йилда Тошкент Давлат тиббиёт институтини битирган. Тошкент шаҳрида истиқомат қилади. Тиббиёт фанлари номзоди.

Соғлиқни сақлаш вазирлигининг санитария-эпидемиология бош бошқармаси бошлиғи лавозимида ишлайди.

СЕНДА

Бунчалар ҳам лабинг ширин
Иффат-ибо сози сенда.
Минглаб ошиқ уз тақдирин
Қушмоқ истар рози сенда.

Ҳуршидасан, ҳушнудасан
Гузалликнинг бори сенда.
Оқила ва орастасан,
Севги мадҳи тори сенда.

Маҳбубасан, маъбудасан,
Латофатнинг мадҳи сенда.
Камтарин ва осудасан,
Лек муҳаббат шаҳди сенда.

Қоматингдур ёй мисоли
Хонқушининг нори сенда,
Қалбинг қийнар ёр висоли
Аммо кулги ёзи сенда.

БАЖО АЙЛА!

Тирикликда ота-онанг хизматини бажо айла!
Утқазиб турига хонанг, ҳурматини бажо айла!
Тукин-сочин дастурхонни, улгандан сунг еймоқ не нафъ
Қариликда мисли боланг, иззатини бажо айла!

То абадким хизматларин, ризолигин бериб кетсин!
Куз ёшлари артилмаган румоллигин бериб кетсин!
Гашт аталмиш қариликнинг оромини териб кетсин!
Сабру-тоқат қилмай аранг, қадриятин бажо айла!

Бир кун келиб кетишарлар, бу дунёда абадиймас,
шунда ҳамки ташвишларга қолдиргани кузи қиймас,
Оқ либосдан бошқасини, танларига ураб киймас,
Сарф-харидан чучимасдан, азиятин бажо айла!

Барча-барча хизмат булса, тирикликда қилган афзал.
Ҳурмат ҳамда иззатларни, юрикликда қилган афзал,
Улгандан сунг аю-ҳаннос солиб йиғлагандан кура
Ер юзинда қадам босиб, тирикликда қилган афзал.

Эй мусофир тинглаб сузим, ота-онанг қадрин эсла,
Вояга етгунга қадар қилишолган сабрин эсла,
Ота-онанг ҳоки ётмиш, замин узра қабрин эсла,
Ут-улангдан тозалаю,ҳосиятин бажо айла!

ТЎРТЛИКЛАР

Менимча бахт асли боқийлик демак,
Маъносин кенгликка еймоқ булганлар.
Яшашдан мақсади булганлар - Емак,
Узоққа бормаган, букиб улганлар.

***

Нокас булиб чиқса дустинг, сирдошинг
Айтган сирларингни этса ошкора.
Сен ундай дустдан кеч, топиб бардошинг,
Ва унинг - ёлғизлик умрига қара.

***

Қадимги утмишдан шу пайтга қадар,
Қадрлаб келинган она ва падар.
Кимки оёқ ости қилса уларни,
Утмишу-келажак қилгуси ҳазар.

***

Аёл қалби оппоқ сутга ухшайди,
Иффат-ибо бирлан бутга ухшайди,
Улчамоқ қийиндур, йуқдур қиймати,
Ноёб дур, ёки ёқутга ухшайди.

Нурмат ОТАБЕКОВ

КАТТА САҲНАГА ЙЎЛ...

Ҳусан Ғуломов 1983-1993 йиллар мобайнида республика ўқитувчилар саройи қошидаги Тўйчи Иноғомов номли доирачилар тўгарагига қатнашган. Устозлари ака-ука Холмурод ва Элмурод Исломовлар. Ансамбл иштирокчилари билан бирга Москва, Санкт-Петербург, Алмати, Бишкек, Қримда, 1989 йили «Юлдуз» халқ рақс дастаси сафида Жазоирда бўлган.

Мана уч йилдирки, ўзи таҳсил олган республика ўқувчилар саройида ишлаяпти. «Чаман» халқ фольклор дастасида музика раҳбари.

1991 йили Тошкентда ўтказилган Марказий Осиё ва Қозоғистон республикалари ўртасидаги «Зарб-91» кўрик-танловида доирачилар дастаси сафида иштирок этиб, олтин медални қўлга киритган. Ўтган йили эса Ҳусанбой Улуғбек номли республика истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш жамғармаси таъсис этган мукофот соҳиби бўлди.

Ҳусанбой билан бўлган суҳбатимиз мусиқа, доира санъати хусусида кечди.

-Ҳусанбой бугунги ёшлар кўпроқ замонавий мусиқа асбобларини чалишга қизиқишади. Сиз доирага ҳавас қўйибсиз...

-Боғчага қатнаб юрган пайтимдан доира чалишга қизиқиб қолганман. Кейин мактабга борганимдан бошлаб республика уқувчилар саройидаги доира тугарагига бордим. Шу-шу мактабни битиргунимча ун йил тугаракка ҳам қатнашдим.

- Нима, доира чалишни ўрганиш шунча қийинми?

- Доирада осон булмайди. Кунда бир доирани қулга олмасликни иложи йуқ. Қул чиқиб қолади. Доирачи учун қул тарбияси бор. Кунда бармоқларни тарбия қилиш керак. Устозларимиз яратган «Шодлик»,«Олтин кул», «Қуш қарс» дарсликлари бор. Ҳамма доира усуллари шу уччала дарсликларда жамланган.

-Сиз учун саҳнага битта ўзингиз чиққанингиз қулайми ё кўпчилик билан?

- Тугаракда гуруҳ булиб, якка-якка саҳнага чиқиб доира чертиш сирларини яхши, урганганмиз. Якка ёки гуруҳ булиб чиқишнинг катта фарқи бор. Саҳнада купчилик булиб чалиш қийин. Барибир, томошабин учун даста ижроси қизиқ. Саҳнага даста булиб чиқиш сир-асрорини Элмурод ака Исломов ургатганлар.

-Саҳнада доирачи қандай вазифа бажаради?

- Доирачи - дирижёр. У саҳнада йул бошлайди. Бутун мусиқа давомида бир маромни бошқариб туради. Бошқалар доирачига қараб куй чалишади.

- Бугун музика тезлашиб кетаяпти. Замонавий эстрада гуруҳлари доирага унчалик эътибор бермай қўйишди...

- Узбек барибир доирасини чалади. Ҳали бизнинг умидимиз куп.

- Сизнингча, доирачи бўлиш осонми?

- Яхши доирачи булиш қийин. Қаранг, доирачи куп. Тугриси, узимам ҳаммасини танимайман. Доира чертишни яхши курган одамдан зур доирачи чиқади. Доира шунчаки чалинмайди. Уни ҳис қилиб чалиш керак.

- Ўзимизда ана шундай зўр доирачилар кимлар?

- Узбекда зур доирачи куп. Қаҳрамон Дадаев, марҳум Ғофур Азимов. У кишининг уғиллари Ҳасан Азимов устозим. Набираси билан уртоқмиз. Яна ака-ука Исломовлар ҳам зур доирачилар.

- Яна қандай мусиқа асбобларини чалишни биласиз?

- Доира чалиб қушиқ айтишим мумкин. Бошқа мусиқа асбобларини чалишни ҳам яхши биламан.

- Мана, Наврўз байрамида Туркия сафарида бўлиб қайтибсизлар. Сафар таассуротларингиз қандай бўлди. Улар доирани қандай қабул қилишаркан?

- 18-25 март кунлари Туркиянинг Наврўз байрамида қатнашдик. Мамлакатта Марказий Осиё республикаларидан, бутун мусулмон давлатларидан вакиллар келишган экан. Узбекистонимиздан эса «Мукаррама» дастаси сафида йигирмата санъаткор борди. Туркия телевидениеси орқали катта дастурда концертимизни намойиш этишди. Анқарадаги катта байрам сайилларида иштирок этдик. Узбекистон элчихонасида концерт уюштирилди. Меҳмонларга сумалак (уларда сумалак тайёрланмас экан), ош тарқатилди. Бундан ташқари юртимиздан бориб таҳсил олаётган юздан ортиқ талабалар ҳузурида ҳам концерт бердик. Ҳаммалари каттадан-катта соғинчли саломлар айтиб юборишди. Бизнинг эсимиздан чиқмайдиган энг яхши хотира - Туркия Президенти Сулаймон Демирэл билан учрашганимиз булди.

- Сизларда бўш вақт кам бўлса керак. Айни пайтда қанақа ишлар билан машғулсиз?

- Буш вақт йуқ. Ҳозир «Абдулла» гуруҳида дустим Абдулла Қурбонов билан бирга ишлаяпмиз, ижодий сафарлар, концертлар. Анчагина янги қушиқлар тайёрладик. Ишқилиб, ниятлар куп, ҳаракат қилаяпмиз.

- Қандай ният, орзуларингиз бор?

- Биринчи уринда ота-онамни, устозларни, халқимни дуосини олиб юрсам дейман. Кейин яхши доирачи булиб, купчилик хизматида булгим келади. Катта саҳналарга чиқиб узбек санъатини бутун дунёга ёйсам дейман. Қолганига худо пошшо...

- Ҳусанбой, биз ҳам барча мухлисларингиз номидан ният қилган ҳамма орзуларингиз рўёбга чиқишига тилакдошмиз.

- Сизларгаям раҳмат.

Суҳбатдош: Ботир ДИЛМУРОД.

Қутлов

Ҳурматли Баҳодир Обидович!

Қутлуғ таваллуд кунингиз билан табриклаб, Сизга Аллоҳдан энг буюк давлат - сиҳат-саломатлик тилаб қоламиз. Оилангиз ва касби-корингизга барокатлар сураймиз.

Ҳамкасбларингиз: Ёкубжон, Алишер ва Носир.

Реклама

1-АВТОБУС ПАРКИГА

1. Бензин двигателлари мотористлари,
2. Автоэлектриклар керак.

Манзил: Зебо Шамсиддинова кўчаси, 3-уй 68э, 119 автобусларнинг «Горгаз» бекати тел: 90-90-13 - кадрлар бўлими.

КЎК ЧОЙ

Ҳар куни 10 пиёла чой истеъмол этиш — рак касали олдини олишнинг ишончли воситасидир, деб ҳисоблайди японлар.

Барчага маълумки, японлар ер юзида узоқ умр курадиган халқдир. Улар чинакамига меҳнат қилишга, азим шаҳарларда зич истиқомат этишга ва яқин-ораdagи оммавий камбағалчиликка қарамасдан ана шу бебаҳо бойликка эришдилар. Ҳозир Японияда эркаклар уртача 76 ёшдан зиёд, аёллар эса, 82 йилдан ҳам куп умр куришади. Бу соҳа буйича ҳатто фаровон швейцарияликлар ҳам, ҳаттоки, нидерландияликлар ҳам улар билан беллаша олмайдилар. Кишини шод этадиган яна бир нарса, у ҳам булса, статистика маълумотларига биноан японлар ҳозирги замоннинг балоси булиб қолган куп хасталиклар, айтайлик, юрак-қон томирлари касаллиги, рак (саратон касали)нинг бир қанча турлари билан деярлик кам оғрийдилар.

Кун чиқар мамлакатида соғлиқни сақлаш соҳасида эришилган муваффақиятлар, санитариянинг юқори савияда олиб борилиши, жисмоний машқлар, япон халқининг тановул қиладиган кундалик овқатида ҳикмат куп. Барча таомларнинг турган-битгани фойдали: денгиз маҳсулотлари, туз солмасдан қайнатилган гуруч, мул-кул мева-сабзавот, энг кам миқдорда ҳайвон мойларидир.

Япон халқи ҳар кунги таомлари ва феъл-атвори «сир»ларидан бири кук чойдир. Узбек халқи учун кук чойни таърифлаб утирмаса ҳам булади-ку, аммо унинг бир хусусиятини ёдингизга келтириб қуйиш фойдадан ҳоли эмас. У ҳам булса, рак (саратон касали)нинг барча турларидан инсон организмини ҳақиқий ҳимоя этиш хусусиятидир.

Японнинг гудаги ҳам биладиган қонун мавжуд: ҳар куни ками билан туққиз-ун пиёла кук чой ичмоқ зарур. Қадимий кузатувлар Сайтама префектураси рак (саратон касали)ни тадқиқот маркази тайёрлаган тиббиёт статистикаси маълумотлари билан ҳам уз тасдиғини топган. Тадқиқотчилар туққиз мингдан зиёд одамни ун йил давомида ҳар куни назорат қилиб турдилар. Япон халқи ҳаётидаги майлни умуман урганиш учун бошланган тадқиқот охирида ажойиб натижа берди: ҳар куни 10 ва ундан ортиқ пиёла кук чой ичган одамлар, ушбу хушбуй ичимликни 3 пиёладан кам истеъмол қилганларга қараганда беш-етти йил ортиқ умр курганлар.

«10 ва ундан ортиқ пиёла» тоифасида ракнинг барча турлари билан оғриганлар сони кук чой ичмаганларга нисбатан 25—30 фоиз кам эди. Япониянинг етакчи тиббиёт марказлари алоҳида утказган бир қатор тадқиқотлар ҳам мазкур маълумотларни тула-тукис тасдиқлаган.

Василий ГОЛОВНИН.

Ҳар тўғрида

РОҲАТИЖОН ШАРБАТЛАР

Бразилия ёввойи маймунлари беҳисоб мамлакатгина эмас, балки апелсинларни асосан четга сотадиган, табиий шарбатлар ишлаб чиқарадиган жаҳонга маълум улка ҳамдир. Бу ерда табиий шарбатлардан ташқари. «Джу-С» деб аталмиш бойитилган турли-туман ичимликлар ҳам куп миқдорда ишлаб чиқарилади. Улар табиий шарбатлардан таъми билангина эмас, балки таркибига қушилган витамин ва маъдан тузлар билан ҳам ажралиб туради.

Аҳолининг купчилиги жисмоний ҳам руҳий чарчоқларига витамин етишмаслиги касалликларига дучор булганини ҳисобга олсак, мазкур шарбатлар барча учун фойдали. Ундан бир стакан ичсангиз, бас. Сиз бир кунга етадиган ҳаётий муҳим витамин ва микромодаллар билан таъмин этилган буласиз. Агар сиз хаста булиб қолсангиз ёки шифохонага беморни кургани бормоқчи булсангиз, албатта мана шу ичимликдан олиб боринг. Шарбатлар инсон баданидаги қувватга мадад бериб, соғайишини тезлатади.

Ушбу мазали ва туйимли шарбатларда айниқса болалар саломатлиги учун зарур ва фойдали моддалар мужассамланган. Айтгандай, куп мамлакатларда мактаб нонуштаси учун фақат ана шу шарбатлар тавсия қилинмоқда. Қулайлигини қаранг: қоғоз халтадаги қуруқ шарбатни болангиз портфелига солиб қуясиз, танаффус чоғида унга сув қушилса бас.

Елена КНЯЗЕВА.

ТЎРТ ҚАНОТЛИ ЖЎЖА

Табиат қизиқ-да, ҳаётда куз куриб қулоқ эшитмаган ҳодисаларга дуч келасан киши. Ана шундай ҳодисалардан бири Қуйи Чирчиқ туманидаги Солдатское шаҳарчасида юз берди. Қушнимиз ҳовлисига кирдиму ҳангу-манг булиб қолдим. Курк товуғи очган жужалардан бири жуда ғалати. Кузларимга ишонгим келмади. Жужанинг қаноти туртта, оёғи ҳам туртта. Ё тавба, шунақаси ҳам буларкан-да?!

Рустам ҲОЛИҚОВ, Қуйи Чирчиқ тумани.

ИШОНЧ

Бош муҳаррир Саидакром САИДВАЛИЕВ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56-52-89
Масъул котиб — 56-52-78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56-82-79. Ахборот ва спорт — 56-87-78. Маънавият ва маданият — 56-85-43. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56-87-63.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Андижонда — 5-23-10. Бухорода — 3-50-10. Гулистонда — 2-24-98. Жиззахда —3-82-18. Навоийда —3-41-99. Наманганда — 6-22-10. Нукусда — 2-44-46. Самарқандда — 35-64-24. Термизда — 2-70-07. Тошкентда — 56-82-79. Фарғонада — 24-58-43. Урганчда — 6-03-40. Қаршида — 5-33-71.

Муҳарририятга келган қулёзмалар (2 оралиқда 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди, фойдаланилмаган хатларга жавоб юборилмайди. Таҳририят воситачилик қилмайди. Мақолалардаги ҳамда реклама ва эълонлардаги фикр- мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар ҳамда реклама ва эълон берувчилар зиммасидадир.

- Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
- Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
- Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24-уй.

- Нашр курсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қумитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

- IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А-2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г- 0328. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 21.00. Масъул навбатчи: Нодира РАШИДОВА.

1 2 3 4 5 6